

Ptuj, petek, 3. maja 2002 / letnik LV / št. 18 / odgovorni urednik: Jože Šmigoc / cena: 200 SIT

ERA
ERA PETLJA, d.o.o.
Ptuj, Ob Dravi 3a

HIT TEDNA
OD ČETRKA DO ČETRKA
v vseh prodajalnah ERA PETLJA

Zemlja cvetlična 50 l, **BIOMATT**

SUPER
kos
699,-

Golf Edition.
Golf z brezplačno klimo.
že od 2.900.000 SIT

Enkrat Golf,
vedno Golf.

*Število vozil in modelov je omejeno

Dominko d.o.o., Zadržni trg 8, 2251 Ptuj
TEL.: 02/788-11-50

TAMES
TRGOVINA-INŽENIRING-STORITVE d.o.o.

PTUJ, Ormoška cesta 14
tel.: 778-10-11, fax: 775-28-61
tel.: 720-66-05, fax: 720-66-34,

SVETUJEMO - PRODAJAMO
MONTIRAMO - GARANTIRAMO

Čas je za SPRINTER!

PO 25. LETIH Z VAMI:
DC Dominko center d.o.o., Ob studenčnici 4
Telefon: 02/788-11-10

TRGOVINA, MONTAŽA

- vodovod
- centralna kurjava
- plinske instalacije
- kopalniška oprema
- keramične ploščice

BOROVCI, Borovci 64, tel.: 754-00-90
ORMOŽ, Ptujška c. 17, tel.: 741-72-70

TA TEDEN / TA TEDEN

Proletarci vseh dežel ...

Za nami je praznovanje prvega maja, mednarodnega praznika dela, ki ga delavstvo po svetu praznuje že več kot 110 let. V Sloveniji je bilo prvo praznovanje v Ljubljani že leta 1890, torej leto dni po sklenitvi II. internacionale v Parizu, da 1. maj postane mednarodni praznik dela v spomin na čičaške delavce, ki so leta 1886 postavili zahtevo po osemurnem delovnem času in jih je policija kruto razgnala (pet delavcev je bilo obsojenih na smrt). Proslavljanje prvega maja je postala oblika razrednega boja. Danes je prvi maj državni praznik v domala vseh demokratičnih državah, pri nas ga praznujemo dva dneva.

In kaj pomeni današnje praznovanje? Ali je to razredni boj, boj za delavske pravice, za pravice izkoriščanih, za spodobno in človeka vredno življenje? Težko bi temu pritrdili. Bolj ali manj gre za stereotipna praznovanja, kjer sindikalni voditelji svarijo oblastnike, da v Sloveniji nastajajo nesorazmerne socialne razlike med državljani, ki jih je potrebno spraviti v normalne okvire, obvezno se oglasijo tudi politiki, ki povedo, da se država s svojimi ukrepi trudi za pravične odnose med delodajalci in delavci, kar naj bi prinesel tudi nedavno sprejeti zakon o delovnih razmerjih, ter da s strategijo razvoja zaposlovanja do leta 2006 (ki je bila sprejeta lani) zagotavlja tudi zmanjšanje brezposelnosti na osem odstotkov.

Na papirju je torej vse v najlepšem redu, dejstva pa so krutejša. Slovenski proletarijat je postal apatičen. V bojazni, da ne izgubi službe, je pohleven in tiho prenaša tegobe, ki mu jih nalagajo delodajalci, ter je še vesel, da ni v družbi tistih stotisočev Slovencev, ki so brez dela.

Postavlja se vprašanje, ali je res bilo potrebno ob naši tranziciji, ki traja desetletje, uničiti toliko delovnih mest, da smo od približno deset tisoč brezposelnih, kot jih je bilo v Sloveniji pred osamosvojitvijo, prišli na več kot sto tisoč le-teh (1993 skoraj 130.000, 1998 126.000).

Globalizacija zmanjšuje zaposlenost v vsej Evropi, kar pomeni, da se globalno zmanjšuje socialna varnost, ki v določeni meri lahko ohromi tudi svetovni mir. Kaj lahko se pojavi kak malar, ki bo stisko delavstva izkoristil za svoje interese, kot se je to že zgodilo.

Francis

Veliki traven 2002 v haloški Slatini ...

Foto: Martin Ozmec

DORNAVA / DR. VLADO DIMOVSKI OBISKAL VAROVANCE

"Vključeni smo v življenje"

V zavodu dr. Marijana Borštnarja v Dornavi so pred leti začeli opozarjati na slabe bivanjske prostore 140 odraslih oseb, ki živijo v tamkajšnjem baročnem dvorcu. Tudi ministvo za delo, družino in socialne zadeve je ugotovilo, da so razmere res neprimerne, zato so začeli gradnjo nadomestnih prostorov. Toda v nadomestnem zavodu je prostora samo za 110 odraslih duševno prizadetih oseb. Ugotovili so, da nekateri sedanji varovanci vseeno ne bodo imeli prostorov, zato so za 30 oseb iskali nove rešitve za njihovo bivanje in oskrbo.

Kot je dejal direktor mag. Milenko Rosič, so razvili novo obliko bivanja duševno prizadetih oseb - življenje v samostojnih integriranih stanovanjih. Ker gre za pomembno novost na področju skrbi za duševno prizadete osebe v Sloveniji, so se s tem novim projektom v petek seznanili tudi dr. Vlado Dimovski, minister za delo, družino in socialne zadeve, in državna skeretarka Lidija Apohal - Vučkovič, številni strokovnjaki in delavci s tega področja, Franc Šegula, župan občine Dornava,

in Mitja Mrgole, podžupan mestne občine Ptuj, ter predstavniki sveta staršev iz zavoda dr. Marijana Borštnarja.

Stanovanja imajo na petih lokacijah - štiri v stanovanjskih blokih na Ptuj, eno v Dornavi, v kratkem pa se bodo varovanci preselili tudi v stanovanjsko hišo na Ptuj. Strokovni delavki Irena Oblak in Frančka Slodnjak sta povedali, da imajo zelo pozitivne izkušnje z novo obliko bivanja. Stanovalci so se hitro vživeli in sprejeli življenje v

stanovanjih. Manjše število stanovanj omogoča večje vključevanje v okolje ter razvijanje samostojnosti in odgovornega samoodločanja. Pomeni pa tudi spoštovanje in razširitev njihovih pravic ter zagotovitev enake kvalitete življenja, kot ga živijo ostali državljani. Na ta način, ko jih ne izločimo iz družbe, so deležni tudi "običajnih" izkušenj, kar bogati njihove socialne spretnosti, sta še dodali. Varovanci sami odločajo o stavah, ki so zanje pomembne. Pri izbiri pa še vedno potrebujejo spodbudo in veliko podporo s strani delavcev.

Po obisku v novih stanovanjih minister dr. Vlado Dimovski ni skrival zadovoljstva. "Navdušen sem nad tem konceptom stanovanjskih skupin, in srečen, da jih to okolje tudi sprejema. To je tudi pozitiven premik naše družbe. Videl sem izjemen napredek pri teh stanovalcih v smislu samostojnosti. Želim si, da bi čim več varovancev, seveda tistih, ki to zmorejo, bilo deležnih takšnih oblik življenja. Zelo pomembno je, da so zaposleni in vključeni v življenje. Naše ministvo pa bo tudi v prihodnje tudi finančno podpiralo tovrstno obliko življenja."

Marija Slodnjak

Dr. Vlado Dimovski, minister za delo, družino in socialne zadeve, med gojenci

ŠOLSTVO
PTUJ: Šola Ljudski vrt - (zaenkrat) nerešljiv problem
STRAN 4

REPORTAŽE
PODLOŽE: Pri Rodoškovi
so trikrat pogoreli
STRAN 6

PO NAŠIH OBČINAH
PTUJ: Zvonik minoritske cerkve pokrit
STRAN 29

PO NAŠIH OBČINAH
CERKVENJAK: Poševni stolp ni le v Pisi ...
STRAN 11

TERME PTUJ

UGODNO: SEZONSKE VSTOPNICE

TERME PTUJ d.o.o., Pot v toplice 9, 2250 Ptuj
tel.: 02/ 782-782-1, http://www.term-ptuj.si

PTUJ / KMETIJSKA ZADRUGA POSLOVALA USPEŠNO

Velike investicije in povezovanje

Kmetijska zadruga Ptuj je v letu 2001 poslovala uspešno, čeprav se tudi v njenem gospodarjenju odražajo tegobe slovenskega kmetijstva in čeprav je bila proizvodnja njenih članov okrenjena zaradi suše.

Poslovanje so člani najprej temeljito "pregledali" na občnih zborih devetih področnih zadrug, zatem pa so se njihovi predstavniki zbrali še na osrednjem občnem zboru ter med drugim prižgali zeleno luč vodstvu, da nadaljuje priprave na združitev procese v zadrugi.

Zadruga je v letu 2001 dose-

gla prihodek 4 in pol milijarde tolarjev in ustvarila 4,7 milijona tolarjev dobička. Doseženi dobiček v zadrugi ni najpomembnejši pokazatelj uspešnosti gospodarjenja, veliko pomembnejše je, da so z njo in njenim poslovanjem zadovoljni člani, torej kmetovalci.

Več na strani 2.

Trgovina

748 17 33

KRT za idejo boljši
Supermesto, Ormoška c. 30

SLOVENSKA BISTRICA / POGOVOR Z ŽUPANOM DR. IVANOM ŽAGARJEM

Bistriška občina dosega pravi razcvet

"V zadnjih nekaj letih je bistriška občina dosegla lep razcvet in ima kaj pokazati, kar je dobro vidno na vseh področjih dela in življenja ljudi, od gospodarstva, obrti, ljubiteljske kulture, turističnih društev do številnih samopriskupstev v posameznih krajevnih skupnostih. Vse to govori o hotenju ljudi po napredku," je uvodoma povedal dr. Ivan Žagar.

Pogovor sva seveda pričela pri denarju - letošnjem proračunu, "težkem" okoli 4 milijarde tolarjev, ki je bil na občinskem svetu sprejet skoraj soglasno. Dr. Žagar povedal, da so pri oblikovanju proračuna najprej zagotovili denar za izvajanje nujnih nalog na posameznih področjih, ki so zakonsko predpisana. Sem sodi cela paleta družbenih dejavnosti, od otroškega varstva, šolstva, sociale, zdravstva do kulture, ki sedaj že obremenjujejo lep del proračuna. "Vendar ne govorim, da se v ta del vlaga preveč, temveč o tem, kako je v naši državi nastavljen sistem financiranja. Tiste občine, ki dosegajo primerno porabo z lastnimi prihodki, odstopajo od vseh drugih, ker jim presežki prihodkov ostanejo in tako je razkorak med bogatimi in tistimi občinami, ki niso tako bogate, vedno večji; naša občina kljub vsemu žal sodi v to drugo kategorijo manj bogatih občin.

V drugem delu je potrebno zagotoviti denar za investicijske programe, za katere imamo zagotovljena tudi sredstva iz drugih virov, kot so zagotovila posameznih ministrstev in krajevni samopriskupki. Pri tem gre za gradnjo šol na Kemblju, Zgornji Ložnici, Zgornji Polskavi in srednje šole, čistilne naprave v Slovenski Bistrici, izgradnjo stanovanj ter zdravstvenega doma z lekarno.

Preostanek namenimo kreditiranju drobnega gospodarstva, programov kmetijstva, turizmu

in še bi se kaj našlo."

Že poldrugo leto so pojavljajo težave v bistriški komunali, pred iztekom lanskega leta so tudi odstranili direktorja. Na vprašanje, ali je bilo to potrebno, je župan povedal, da so bili ti ukrepi nujni. Od novega vodstva pričakuje, da bo pripravilo ustrezen sanacijski pro-

Dr. Ivan Žagar, župan občine Slovenska Bistrica

gram, sestavni del tega pa je nujna reorganizacija podjetja, saj komunala na tem področju ni več sledila razvoju komunalne dejavnosti in načrtom na ravni občine.

CESTE NAJBOLJ NA OČEH

Ceste so ljudem najbolj na očeh. Župan dr. Ivan Žagar je povedal, da zunaj mesta po-

tekajo številne obnove, tudi s pomočjo krajanov in krajevnih skupnosti. "Z veseljem ugotavljamo, da to sožitje deluje dobro. Seveda je res, da od tisoč kilometrov cest, kolikor jih občina ima, in če jih vsako leto uspemo urediti 40 km, v zadnjih osmih letih smo jih že krepko preko 300 km, je še vedno pred nami velik zalogaj. Menim pa, da smo vsaj tiste najbolj problematične odseke cest že uspeli urediti. Nadaljevali bomo tudi v prihodnje, ob tem da sedaj precej pozornosti posvečamo urejanju vaških oziroma krajevnih središč s pločniki, javno razsvetljavo na območju obeh Polskav,

jijo, ker so vezane na gradnjo čistilne naprave in kolektorja v mestu, s čimer so povezani nekateri večji gradbeni posegi. Brez dvoma ni smotno, da bi sedaj delali in urejali talno infrastrukturo, čez nekaj časa pa bi ponovno razkopali.

Kar pa zadeva dodatno razbremenitev mestnega jedra prometa, pa je vsekakor velikega pomena gradnja obvoznice, ki bo potekala med avtocesto in mestom in je vitalnega značaja ne samo zaradi razbremenitve mestnega jedra, temveč tudi za aktiviranje proizvodno obrtne cone. Del le-te že obstaja, drugo pa načrtujemo."

GIMNAZIJO V SLOVENSKO BISTRICO

V letošnjem letu bodo nadaljevali širitev osnovnošolskega prostora za potrebe devetletke na Kemblju, Zgornji Ložnici in Zgornji Polskavi ter pričeli gradnjo nove srednje šole, za kar je denar v letošnjem proračunu že zagotovljen. Seveda s tem še ne bodo sklenili širitve osnovnošolskega prostora, saj načrtujejo gradnjo druge osnovne šole v mestu Slovenska Bistrica, nekaj bo potrebno še dozidati pri makolski osnovni šoli ter še kaj malega tudi druge.

Nova pa je pobuda za gimnazijski program, kar je bilo prisotno ves čas ob težnjah pri pridobitvi srednje šole. "Ne glede na razne polemike, ki se pojavljajo, v tem prostoru je potreba po gimnazijskem programu in menim, da bi z lahkoto napolnili najmanj dve paralelki. Po vseh strokovnih kazalcih bi Slovenska Bistrica ta program morala dobiti že zato, ker je gravitacijsko središče ne samo obč-

ine, temveč tudi širšega okolja, od koder že sedaj prihajajo dijaki v sedanjo bistriško srednjo šolo. Po drugi strani pa so župani sosednjih občin to iniciativo 1996. leta podprli. Takšen gimnazijski program bi čisto iz socialnih razlogov omogočil šolanje mogoče še komu, ki si danes ne more privoščiti vpisa v gimnazijo. Pri tem ne vidim nobene ovire, da to ne bi mogla postati kvalitetna šola, kajti vse je odvisno od vodstva šole in kadra."

Pogovor je tekkel še o številnih drugih stvareh, pomembnih za nadaljnji razvoj mesta in občine. Gre za pomoč malemu gospodarstvu, kamor sodi sofinanciranje in krediti za turizem ter kmetijstvo, ki so že sedaj stalnica. Kmetije bodo tudi v prihodnje deležni posojil in drugih oblik pomoči za uspe-

šnejše prilagajanje razmeram v EU.

Gospodarska dogajanja odločilno vplivajo tudi na zaposlenost. Župan dr. Ivan Žagar meni, da zaradi nekaterih napovedi o težavah v gospodarstvu položaj ni rožnat, da pa bi ga lahko izboljšali še z ureditvijo naložb v javnem sektorju in z oživitvijo obeh obrtnih con, kjer naj bi našlo novo zaposlitev precej občanov, občina pa bo tako kot doslej pomagala pri prekvalificiranju neustrezno usposobljenih delavcev.

Ker se županu dr. Ivanu Žagarju letos izteka njegov osemletni mandat in ker je letos volilno leto, sem ga ob koncu pogovora vprašala to, kar so sicer storili že drugi pred mano: ali namerava ponovno kandidirati za župana občine. Seveda se je bo tem najprej nasmejal in potem čisto resno odgovoril, da zaradi preobilice dela, ki ga trenutno ima, o tem še ni resneje razmišljal.

Vida Topolovec

Mercator

UGODNA PONUDBA

Motorna kosa STIHL FS 36
+ darilo-motorno olje 1 dcl
-avtomatska glava 11-2
-majica L/XL

48.000,00 SIT

Motorna kosa STIHL FS 120
+ darilo-motorno olje 1 dcl
-avtomatska glava 25-2
-majica L/XL
-mast v tubi

115.200,00 SIT

Motorna kosa STIHL FS 55
+ darilo-motorno olje 1 dcl
-avtomatska glava 25-2
-majica L/XL
-mast v tubi

56.400,00 SIT

Motorna kosa STIHL FS 120
+ darilo-motorno olje 1 dcl
-avtomatska glava 25-2
-majica L/XL
-mast v tubi

84.000,00 SIT

DVA APARATA ZA CENO ENEGA

Štedilnik Zanussi ZCM 5260
in
Mikrovalovna pečica Zanussi ZM 17 M

samo 59.900,00 SIT

Peč **PICNIK PARTY**

14.988,00 SIT

... v vseh Mercatorjevih specializiranih tehničnih prodajalnah na območju Ptuj, Ormož, Slovenske Bistrice, Lenarta, Gornje Radgone, Lendave ter Središča ob Dravi.

od 25. 4. do 31. 5. 2002

ponudba velja do prodaje zaloga

Mercator najboljši sosed

Mercator SVS,d.d., Rogozniška c. 8, Ptuj

BORL / ODPRLI STALNO RAZSTAVO V GRADU

Borl kljub žalostnemu videzu živi

V soboto so na borliskem gradu odprli pregledno razstavo likovnih kolonij od leta 1997 do 2001. Borlskih likovnih kolonij se dobro spominjamo, ko so od leta 1970 do 1984 v okviru kolonije ustvarjali številni slikarji. Na pobudo likovnega pedagoga iz gorišniške osnovne šole, Boštjana Rihterja je kolonija leta 1997 ponovno zaživela in vse kaže, da bo stalna. Zvrstili so se slikarji in kiparji, akademski in ljubiteljski ter s svojimi deli ovenčali haloško pokrajino in očaka, borlski grad.

Do danes se je nabralo veliko odličnih slikarskih in kiparskih del, ki jih je za stalno razstavo zbral in uredil Branko Zupanič. Razstava bo na gradu odprta ob vikendih ves poletni čas.

Razstavljeni so likovna dela Karla Pečka, Jasne Kozar, Anke Krašna, Veronike Rakuš, Barbare Demšar, Vesne Plemelj, Heme Hudl, Borisa Štruklja, Jožeta Foltina, Branka Gajšta, Bojana Lubaja, Franca Simoniča, Leona Piška ter Mateja in Branka Zupaniča.

Na odprtju razstave sta govorila gorišniški župan Slavko Visenjak, ki je razstavo tudi odprl, ter Branko Zupanič, ki je predstavil likovne umetnike. Prireditelj je vodila Bernarda Kolar.

V kulturnem programu sta

Nina in Miha Rogina nastopila v saksofonskem duetu, v drugem delu pa je saksofonistko

Branko Zupanič je zbral likovna dela borlske kolonije za razstavo. Foto: FI

Slavko Visenjak je pozdravil slikarje na Borlu

Nino spremljal Miha na klavirju. Udeležence razstave je pozdravila tudi pihalna godba iz Markovcev pod vodstvom Helene Bezjak.

Zvečer je v viteški dvorani na gradu Borl pripravila vokalna skupina Mladi veseljaki iz Cirkulan dobrodelni koncert za obnovo cerkvice sv. Katarine, ki jo je zob časa že temeljito načel. V goste so povabili Ptujski nonet, vokalno skupino Kor iz

Markovcev in Dornavski oktet.

Tako grad Borl kljub dokaj žalostnemu videzu vendarle živi, za pravo oživetje pa bi potreboval investitorja z dokaj debelo denarnico. Kot nam je dejal župan občine Gorišnica Slavko Visenjak, se neke možnosti glede investitorjev sicer ponujajo, preuranjeno pa je v tem trenutku o rešitvah z gotovostjo govoriti.

Franc Lačen

PODLOŽE / PRI RODOŠKOVIH SO TRIKRAT POGORELI

Kljub trojni nesreči niso ostali sami

Prijazna vasica Podložje se razteza levo in desno od glavne ceste, ki vodi na mogočno in daleč naokrog vidno Ptujsko Goro. Rodoškova domačija, po domače pri Pošavnikovih, je na levi strani v zaselku ob robu gozda, ki mu domačini pravijo Piške. Njihova kmetija je bila njega dni trda in ugledna: hlevi, kašče in seniki so bili vedno polni. Po smrti starih staršev pa je zadnja leta tročlanski družini, Albini in Branku ter njuni 5-letni hčerki Lidiji, sreča obrnila hrbet. A niso ostali sami. Naslednja zgodba govori o tem, kdo vse jim je priskočil na pomoč in kako.

Po smrti starih staršev se je pri Rodoških vse obrnilo na glavo. Gospodar Branko pravi, da se je vse začelo takrat, ko je bilo treba izplačati dediščino njegovi sestri. Ker gotovine ni bilo pri roki, so se pričeli prazniti hlevi, pa tudi nekaj polja je dobilo drugega lastnika. A

v nočni izmeni, tragediji pa sta izognila za las mož Branko in hčerka Lidija, ki sta nič hudega sluteč spala. Sreča in naključje pa sta hotela, da je hčerka slišala pokanje ognjenih zubljev, se predramila in brž zbudila očeta.

Gospodar Branko se tega ne-

Vse življenje Rodoških poteka v eni sami sobici, kjer je kuhinja, dnevna soba, otroška soba in spalnica.

bilo za pretežni del stare kmečke hiše prepozno, skoraj vse jim je pogorelo, v večjem delu pa so se porušili tudi stropovi. Le ena soba je ostala še za silo cela. Vanjo so spravili nekaj z dimom prepojenih omar, zakonsko in otroško posteljo, štedilnik, hladilnik in zmrzovalnik, ter manjšo mizico. Za več ni bilo prostora in to je sedaj njihova kuhinja, dnevna soba, spal-

predali usodi. Ker je bilo namprimerno, da bi gradili na ruševinah stare dotrajane domačije, so lani nekaj metrov vstran pričeli gradnjo nove hiše. Težko je bilo začeti, pa vendar.

Pravijo, da spoznaš dobrega soseda takrat, kadar si v stiski, in Rodoškovi vedo, da je tako,

pili zidake za nadzidavo, gradbeni material in nekaj oken za novo hišo. Mogoče so dali še kaj, treba je vprašati Karitas. Rodoškovi pa so prodali še eno njivo, da so lahko kupili les za ostrešje, in prvo lepo soboto že lahko pričakujemo tesarje, da bodo naredili ostrešje."

V sredo 24. aprila, je lilo kot iz škafe, a Rodoškovi so bili zelo nemirni, saj so čakali na obisk predstavnikov podjetja Boxmark Leather in tovarnjak, ki naj bi jim pripeljal opečno kritino za novo hišo. Kmalu je do njih prišel sosed Anton Medved, nekaj pred poldnevom pa se je na dvorišču ustavil avtomobil in iz njega so izstopili direktor Bojan Vauda, vodja računovodskega in kadrovskega sektorja Edita Vauda, Albinin izmenovodja Robert Drobnak in vodja obrata prezevalnice Ivo Robin. Od dežja premočen in utrujen obraz Albine Rodošek se je raztegnil v širok nasmeh, ko je proti njej stopil direktor Bojan Vauda in ji izročil kuverto z omenjenim dobropisom podjetja Boxmark Leather ter dodal, da bo vsak čas pripeljal tudi tovarnjak z njihovim darilom, strešno kritino za novo hišo.

Umaknili smo se pod dvakrat pogorelo gospodarsko poslopje, pod katerih je zadišalo po sveže žaganem lesu, ki so jim ga pred kratkim pripeljali in začasno razložili pod kolarnico. Nismo čakali dolgo, ko se je pripeljal tovarnjak in pred novogradnjo razložil devet palet strešne kritine za njihovo novo hišo.

Kot nam je v začetku tega tedna povedal sosed Anton Medved, jim je deževno vreme malo prekrizalo račune, saj v soboto načrtovane akcije postavljanja

Albina in Branko Rodošek z dobrim sosedom Antonom Medvedom pred pogorelo hišo

Branko, po poklicu kmetijski tehnik, je z ženo Albino, ki je zaposlena v podjetju Boxmark Leather v Kidričevem, kljub težkim časom vse to še zmožel in kljub trdemu delu vztrajal na kmetiji.

Potem pa so udarile še druge nevšečnosti, suša in neurja so vzeli precej pridelka, nadnje pa se je kar trikrat spravljal tudi rdeči petelin. Prvič jim je že leta 1987 zaradi samovžiga sena do tal pogorelo gospodarsko poslopje - kolarnica, kot pravijo, vendar so kmalu zgradili novo. 12 let pozneje je kolarnica pogorela drugič, saj je leta 1999 med neurjem vanjo udarila strela. Ker imajo tudi nekaj gozda, so spet kmalu postavili novo.

A kadar ima hudič mlade, jih ima več, pravijo, in žal tudi, da gre v tretje rado. In tako so ognjeni zublji zaradi dotrajane električne napeljave v več kot 100 let stari kmečki hiši predlani sredi noči zajeli njihovo stanovanjsko hišo. Albina je bila

Direktor Bojan Vauda izroča pomoč podjetja Boxmark leather svoji delavki Albini

rad spominja, pa vendar pove: "Ko me je Lidija zbudila, me je zagrabil panika, saj je gorelo že vse naokoli, tudi vrata. Zato sem jo brž potegnil za roko in odprl okno. Zadnji hip sva se rešila, kajti čez nekaj trenutkov se je na sobo zrušil goreči leseni strop."

Čeprav so prihitali gasilci, je

nica, jedilnica in kopalnica.

V NESREČI SPOZNAŠ PRIJATELJE

Že tako je šlo bolj ubogo, saj so se preživljali z eno samo plačo, a po tem požaru je postalo še težje. Kljub temu se niso

Napis na pročelju pogorele hiše: Ta hiša meni sliši, pa vendar moja ni, tudi tisti, ki bo prišel, tudi on jo zapusti ... Foto: M. Ozmeč

kajti če ne bi bilo njihovega soseda Antona Medveda iz Podložja 10, bi jim bilo zagotovo še veliko težje.

Medvedov Tonček, kot mu pravijo domači, sprva ni želel govoriti, češ kaj bi to, vsak pomaga človeku v težavah. Potem pa je njegova skromnost le popustila:

"Kaj čemo, težko mi je bilo vse to gledati. Ko bi videli in vedeli, kakšna kmetija je bila to včasih! Potem pa se je nadnje spravila nesreča. Trikrat so bili v ognju, in tudi ko jim je pogorela hiša, sem jim takoj priskočil na pomoč. Pomagal sem, kolikor sem zmožel, Branka in Albino sem bodril, v akcijo pa se sta se vključila tudi ptujskogorski Rdeči križ in Karitas, ki sta najprej za Rodoškove zbrala 250.000 tolarjev. Karitas je bil tudi pobudnik humanitarne akcije *Iskrica Nedeljskega* in po objavi reportaže v Nedeljskem Dnevniku je bil odziv za pomoč še večji. Do sedaj so iz te akcije Rodoškovim nakazali še 300.000 tolarjev, za kar smo ku-

TUDI PODJETJE BOXMARK LEATHER SE JE IZKAZALO

Za težave Rodoških so - sicer pozno - izvedeli tudi v podjetju Boxmark Leather v Kidričevem, kjer je že več let zaposlena mati Albina Rodošek. Takoj so ukrepali in o tem je direktor Bojan Vauda povedal:

"Zelo mi je žal, da za težave naše delavke Rodoškove nismo izvedeli prej, šele iz časopisa. Zgrozil sem se, ko sem prebral, v kakšnih neznosnih razmerah živi tročlanska družina, in takoj smo reagirali. Naši delavki Albini smo takoj izplačali enkratno solidarnostno pomoč v višini 231.796 tolarjev. Reagirali so tudi Albinini sodelavci in s prostovoljnimi prispevki zbrali 141.500 tolarjev. Odzval pa se je tudi lastnik podjetja gospod Schmidt iz Avstrije ter sporočil, da v pomoč delavki Albini prevzame stroške v višini 700 evrov, kar je 156.800 tolarjev."

ostrejša nikakor niso mogli izvesti. Načrtujejo, da ga bodo lahko postavili v tem tednu, če bo seveda tudi vreme dopuščalo, do konca tedna pa naj bi novo hišo Rodoških tudi prekrili.

A ko bo to končano, bo treba še veliko denarja za omete, podbetone, elektro in druge instalacije, da o opremi niti ne govorimo. Zato bodo veselji še kakšne pomoči. Če ste pripravljeni pomagati tistim, ki so pomoči resnično potrebni, objavljamo številko posebnega računa in knjižice župnijske Karitas Ptujška Gora. Oboje je odprto pri novi KBM, številka računa je 51800-620-16, s pripisom: »za Rodoškove iz Podložja«; številka hranilne knjižice pa je 2011001179486/24. Ne pozabite: kdor hitro da, ta dvakrat da. Hvala v imenu prizadevne matere Albine, očeta in gospodarja Branka in še posebej hčerke Lidije, ki je kljub vsem težavam uspešna v 5. razredu OŠ v Cirkevcah.

M. Ozmeč

Pred novo hišo je že prispela tudi opeka za kritino

DESTRNIK / ŽE OSME MAJSKE IGRE

Prestavili bodo zaščiteno viničarijo

V nedeljo so bile v organizaciji destrniškega občinskega odbora SDS in Turističnega društva Destrnik že osme majske igre. Kot nam je dejal župan občine Destrnik Franc Pukšič, je prireditev namenjena za kakšno dobrodelno akcijo ali za investicijo v občini Destrnik, pomembno pa je druženje, ki ga popestrijo tekmovanja v različnih spretnostih.

Majske igre so se pričele že prejšnji petek s postavitvijo majskega drevesa, v soboto je žal zaradi slabega vremena odpadlo kolesarko tekmovanje, v nedeljo pa je bilo najprej blagoslavljanje konj, popoldan pa so bila

različna tekmovanja v vlečenju vrvi, ki so se ga udeležile številne ekipe, medtem ko so se za plezanje na majske drevo odločili zgolj trije tekmovalci.

Prireditve je tokrat dobila

mednarodni pridih, saj so se je udeležili gostje iz Nemčije, ki so bili na obisku v Mestni občini Ptuj in jih je ptujski podžupan Ervin Hojker pripeljal na Destrnik, kjer so se močnejši člani udeležili tudi tekmovanja v vlečenju vrvi. Prireditve so popestrili še člani Društva motoristov iz Ptuja.

Ob prireditvi smo se pogovarjali tudi s predsednico Turističnega društva Destrnik Danico

Pernat, ki je dejala, da želi Turistično društvo v bližini gasilskega doma in prostorov njihovega društva prestaviti staro domačijo, viničarijo (po občinskem odloku je kulturni spomenik), ki bi jo sedanji lastniki podarili. Viničarija stoji sedaj tik ob cesti in lokacija ni najprimernejša za kasnejše ogleda, saj prostor tega ne dovoljuje. V viničariji bi s pomočjo vinogradnikov uredili pravo vinsko klet z vinoteko, hišo bi

Iz kmečke peči je zadišalo po gibanici. Foto: FI

obnovili v avtentično stanje in jo opremili s primerki iz nekdanjih časov. S tem bi obogatili

turistično ponudbo Destrnika.

Franc Lačen

Kdo bo močnejši

MARKOVCI / DVA FOLKLORNA VEČERA

Predstavitev običajev in plesov

Prejšnji petek je bila v Markovcih v organizaciji Območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti območna revija odraslih folklornih skupin. Predstavilo se je osem skupin.

Najprej so člani društva iz Pobrežja predstavili šego ličkanja koruze ter zapeli in zaplesali ob glasbeni spremljavi. Vodja skupine je Miran Drevenshek, ki je tudi avtor prikazanega spleta.

Folklorna skupina Bolnišnice Ptuj je pod vodstvom avtorice spleta Cvetke Glatz predstavila prekmurske plesne in navado ob koncu žetve, ko žanjice in žanjci prinesejo doužjek gospodarju in gospodinji.

Člani folklorne skupine z Destrnika so zaplesali slovenjgoriške plesne, zapeli in predstavili igro mladev in mladenk "krastrsi repo". Vodja skupine in avto-

rica spleta je Jelka Pšajd.

Folklorna skupina Rožmarin iz Dolene je zaplesala venček štajerskih plesov pod vodstvom Francke Petrovič in avtorstvom Aleksandre Petrovič in Maje Glaser.

Prvič se je na reviji predstavila folklorna skupina iz Gorišnice z vzhodnoštajerskimi plesi. Vodja skupine je Zora Poplatnik, avtor spleta pa Slavko Preac.

Domačini iz Markovcev so pod vodstvom in avtorstvom Milana Gabrovca predstavili splet štajerskih plesov, folklor-

na skupina iz Lancove vasi pa je predstavila gasilsko veselico z veliko plesa in petja ter predstavitev šege "rest". Skupino vodi Janko Jerenko, ki je z Nežko Lubej tudi soavtor nastopa.

Revijo so sklenili plesalci iz Cirkovc s štajerišem pod vodstvom Liljane Brglez in avtorstvom Vasje Samca.

Prireditve je vodil Peter Kirič, udeležence pa je pozdravil markovski župan Franc Kekec.

V soboto je bila v Markovcih še tradicionalna mednarodna folklorna revija v počastitev občinskega praznika. Domačim plesalcem in ljudskim pevcem in godcem so se pridružili še folkloristi iz Cirkovc ter gostje iz Hrvaške.

Franc Lačen

Folklorna skupina iz Pobrežja je predstavila šego ličkanja. Foto: FI

PTUJ / DRUGA BLAGOSLOVITEV KONJ

Iz pozabe še ena navada

Turistično društvo Ptuj je v sodelovanju z LTO Ptuj in iniciativnim odborom konjenikov pripravilo 21. aprila že drugi blagoslov konj. S tem obujajo staro tradicijo, ki so jo še ne tako davno izvajali ob prazniku sv. Jurija in na štefanovo.

Z blagoslovitve konj pri cerkvi Oliverja Mandiča. Foto: MG

Letos je prišlo 34 konjenikov iz treh organiziranih konjenic (borlske, ranča Lea in garde princa Matevža Zokija), nekateri posamezniki, pridružile so se tudi tri vprege. Konje je blagoslovil pater Stane Bešter ter priložnosti primerno govoril o pomenu obvladovanja in premožovanja vsega slabega v človeku. Zbrane konjenike in udeležence prireditve je nagovoril ptujski župan Miroslav Luci ter konjenikom izročil posebne nalepke, v spomin na nedeljsko žegnanje, za ubrane trenutke pa so poskrbeli pevci Kulturnega društva Rogoznica.

Organizatorji so obljubili, da bodo pripravili tudi tretji blagoslov, morda pa jim bo prihodnje leto uspelo tudi daljše druženje z vsemi ljubitelji konj.

MG

ŽETALE / USPEŠNO DELO GASILCEV

Prihodnje leto petdesetletnica

Prostovoljno gasilsko društvo Žetale zagotovo sodi med najaktivnejša društva znotraj Gasilske zveze Videm in širše. Njihovo požrtvovalno delo ni ostalo neopaženo, saj so na letošnji osrednji proslavi ob Dnevu civilne zaščite prejeli visoko priznanje, srebrni znak civilne zaščite.

Kot poudarja predsednik PGD Žetale Janez Vogrinc, so tudi v letu 2001 aktivno delali na organizacijskem, preventivnem in operativnem področju. Društvo je skrbelo za izobraževanje svojih članov, od izobraževanja gasilcev v okviru Gasilske zveze Videm, do izobraževanja poveljujočega kadra na Igu pri Ljubljani. Društvo je tesno vpleto v dogajanje v občini Žetale, s katero vzorno sodelujejo. Tako ni pomembnejšega dogodka, pri katerem ne bi bili udeleženi tudi člani gasilcev, naj gre za gozdarsko tekmovanje ali druge prireditve, z osrednjo prireditvijo ob občinskem prazniku. Za člane so organizirali strokovno ekskurzijo v Belo krajino, s poučnim ogledom gasilskega muzeja v Metliki, Župančičeve rojstne hiše in opreme PGD Štrekljavec. Nekaj njihovih članov si je, skupaj s člani občinskega štaba civilne zaščite, ogledalo plaz v Logu pod Mangrtom. Leta 2001 so na srečo intervenirali samo na enem požaru, organizirali pa so tudi uspešno vajo na kmetiji Plajšek v Kočičah. Nenehno skrbijo za vzdrževanje in nabavo opreme, tako je bila lani v ospreju nabava šestih pozivnikov, delovnih uniform in drobne opreme za operativne potrebe društva.

Največje, zelo naporno in odgovorno delo pa so žetalski gasilci opravili na področju oskrbe prebivalcev občine Žetale s pitno vodo. Dveletna zaporedna suša je osušila tako rekoč vsa haloška vodna zajetja. Leta 2000 so prepeljali kar okoli 1100 cistern vode, lani do konca leta 522 cistern, prevoze pa so nadaljevali vse do sredine letošnjega marca. Njihova gasilska avtociisterna in nekaj članov je v kritičnih mesecih delalo takorekoč dan in noč, prevoze vode pa opravljajo po nizki ceni, ki ne pokriva stroškov.

Prihodnje leto bo PGD Žetale slavilo 50-letnico delovanja. Ob tej priložnosti bodo izvedli bogat program in razvili nov gasilski prapor. Priprave so stekle že v letošnjem letu, ko bodo obnovili zunanost in notranost gasilskega doma. V načrtu za letošnje leto imajo še nabavo zašč-

Predsednik PGD Žetale Janez Vogrinc na letošnjem občnem zboru društva

itnih gasilskih oblek, dihalnih aparatov in nabavo računalnika, ki je potreben za sodobno gasilsko dejavnost. Tudi v prihodnje bodo sodelovali z občino Žetale, in Gasilsko zvezo Videm ter njenimi društvi, ob tem pa krepijo tudi vezi s sosednjo hrvaško občino Đurmanec in tamkajšnjimi gasilci.

J. Bračič

Zahvala bolnišnice Ptuj

Za izgradnjo in opremo dializnega centra v Splošni bolnišnici dr. Jožeta Potrča Ptuj so darovali:

Medinova, zastopstva in trgovina, d.o.o. Ljubljana 5.130.000,00 SIT

S podarjenimi prispevki se izboljšuje nivo oskrbe bolnika v naši bolnišnici, pomaga sočloveku in je naložba za prihodnost. Delavci Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča Ptuj se za prispevana finančna sredstva skupaj z bolniki iskreno zahvaljujemo in prosimo, da še naprej nakazujete prispevke za izgradnjo na številko ŽR bolnišnice 52400-763-50711.

ŽETALE / ČETRTO GOZDARSKO TEKMOVANJE

Brneče žage v močnem nalu

V soboto je bilo v Žetalah 4. gozdarsko tekmovanje z motorno žago. Organizirali so ga Strojni krožek Žetalanec, PGD Žetale, Zavod za gozdove Slovenije - Krajevna enota Ptuj, pokrovitelj tekmovanja pa je bila občina Žetale. Vodja tekmovanja je bil tudi tokrat domačin Janko Vidovič, sicer revirni gozdar, zaposlen v Zavodu za gozdove Slovenije.

Gosti dežni oblaki so se prav v času tekmovanja sputili do vznožja bližnjega Resenika, tudi

Donače gore in drugih okoliških hribov se ni dalo videti. To je za prebivalce Haloz znak za

slabo vreme in res je lilo kot iz škafe. Toda gozdarji niso kar tako in deževje, ki je bilo resnici na ljubo, potrebno, jih ni motilo. Še največ nevšečnosti so imeli sodniki, ki so pod dežniki zapisovali rezultate posameznih tekmovalcev. Pri izvedbi tekmovanja so se izkazali člani PGD Žetale, ki so, med drugim,

tekmovalcem posodili tudi premočljivo gasilsko opremo.

Tekmovanja se je udeležilo sedem ekip s po tremi tekmovalci, med njimi je bilo nekaj takih, ki so nastopili prvič. Po oceni sodnikov so pokazali tekmovalci dobro znanje in veliko spretnosti v rokovanju z motorno žago. Predvsem tekmovalci, ki so sodelovali že na prejšnjih tekmovanjih, so pokazali več samozavesti in povprečno število doseženih točk je bilo bistveno višje kot na prejšnjih, tudi lanskem tekmovanju.

Zmagovalec med posamezniki Viki Žerak (s pokalom v roki)

Tekmovanje je potekalo v štirih tradicionalnih disciplinah: v zaseku in podžaganju, kleščenju, kombiniranem rezu in

podiranju na balon. V ekipni konkurenci je bila najboljša ekipa Strojnega krožka Žetalanec iz Kočic, ki so jo sestavljali Franc Gajšek, Anton Gajšek in Franc Plajnšek, druga je bila ekipa Gozdnega gospodarstva Maribor - gozdnega obrata Ptuj, tretja pa prva ekipa strojnega krožka Žetalanec. V posamični konkurenci je bil najboljši Viki Žerak, drugi je bil Anton Gajšek, tretji pa Stanko Skledar.

Zadnji del tekmovanja so si ogledali tudi člani strojnega krožka Radomlja, ki deluje na območju od Trojan do Domžal. Člani krožka so prišli na izlet in na obisk k svojim žetalskim kolegom. Čeprav niso imeli sreče z vremenom, so se zagotovo domov vrnili z lepimi vtisi.

J. Bračič

Motorne žage so pele kljub močnemu nalu

Zmagovalna ekipa, z leve: Franc Plajnšek, Franc Gajšek in Anton Gajšek

GRADEC / PUHOVCI NA OBISKU V AVSTRJI

Cvetje v spomin rojaku Janezu Puhu

Člani Društva rojaka Janeza Puha iz Juršincev so se v aprilu podali na svojo že drugo strokovno ekskurzijo v sosednjo Avstrijo. Obiskali so prostore avtomobilskega koncerna Magna Steyr - Daimler - Puch v štajerskem Gradcu, si ogledali del proizvodnje, nato pa obiskali grob izumitelja ter rojaka Janeza Puha, rojenega v Sakušaku. Predsednik društva Vlado Slodnjak in župan občine Juršinci Alojz Kavčič sta ob tej priložnosti na Puhov grob položila cvetje, člani društva in njihovi gostje pa so se nato podali še v 70 kilometrov oddaljen Hartberg, kjer so si ogledali zasebni muzej starodobnih vozil, med njimi tudi več Puhovih motorjev.

Udeleženci ekskurzije so v dobrih dveh urah ogleda ene največjih tovrstnih tovarn v naši bližnji okolici spoznali proizvodnjo avtomobilov, predvsem terenskih vozil. Med njimi še

vedno ostajajo zelo priljubljena prav Puhova, ki jih v tej tovarni izdelujejo že od leta 1979. Ob vozilih drugih prestižnih znamk, kot sta Mercedes in Chrysler, pa se v sosednjem Grad-

cu že pripravljajo na proizvodnjo novih vozil znamk Saab in BMW. Tovarna postaja čedalje pomembnejša tudi za Slovence, saj zaposluje okoli 200 ljudi z našega območja.

Predstavniki koncerna so obisk Društva rojaka Janeza Puha iz Juršincev že vrnili.

Sicer pa v koncernu Magna Steyr-Daimler Puch, ki je v večinski lasti kanadskega kapitala, skrbno negujejo spomin na industrijalca Janeza Puha. Prav 27. junija, ko se spominjamo njegovega 140. rojstnega dne, namestijo v tovarni postaviti tudi njegov obnovljen doprni kip.

ak

Rojaki Janeza Puha ob njegovem grobu v avstrijskem Gradcu

RADIOPTUJ
89,8 · 98,2 · 104,3 MHz

Spremembe
v programu Radia Ptuj:

- **Odmevi iz športa** z Danilom Klajnskom
odslej vsak ponedeljek med 9. in 10. uro.

- **Po Slovenskih goricah** z Zmagom Šalamunom
vsako sredo, odslej med 9. in 10. uro

- **Z ormoškega konca** z Majdo Fridl
vsak četrtek, odslej med 9. in 10. uro

- Opoldanski čas bo od 6. maja namenjen
aktualnim dogodkom v našem in širšem okolju.

NE PREZRITE!

torek, 7. maja

Ob 18. uri prisluhnite mesečni oddaji Pomoč sočloveku, ki jo pripravlja in vodi Marija Slodnjak.

sreda, 8. maja

V sredo popoldan bomo največ pozornosti namenili povratni finalni tekmi za pokal NZS med Aluminijem in Hitom Gorico v Kidričevem.

Predstavite svojo odličnost
poslušalcem Radia Ptuj.

Pomagali vam bomo!

Marketing Radia Ptuj, 02 749 34 30, 02 749 34 39, faks 02 749 34 35
e-mail: simona@radio-tednik.si, mojca.brumeč@radio-tednik.si

Prijazni nakupi v maju

Od 3. 5. do 14. 5.

159,00

Jetrna pašteta Gavrilović, 100 g

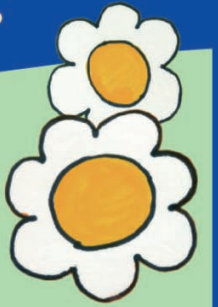
139,00

Barcaffe 100 g, mleta

469,00

Napolitanke
Good Food, 1 kg

189,00

Rastlinsko olje
Aragold, 1 l

109,90

Posebna bela moka 1 kg

NETO KOLIČINA:
1000 g / 2 x 500 g

69,00

Gazirana pijača Vita
limona light, 1,5 l

Lučka Choko Grande
mandelj, 80 g

199,00

159,00

Toaletni papir Carlina, 8/1 roza

Jabolka idared, 1 kg

179,00

ERA

Prodajalne ERA PETLJA, d.o.o., Ob Dravi 3a, Ptuj

PENTURA

PIŠE: JANEZ JAKLIČ / V OSRČJU PRAGOZDA (XII.)

Življenje v večnem mraku

Tropski pragozd je vse nekaj drugega kot naši gozdovi. To je bujno rastoča rastlinska združba, ki se je oblikovala ob najugodnejših življenjskih pogojih. Pri tleh v pritličju lahko uspevajo samo senčnata zelišča, ki ne potrebujejo veliko svetlobe. Med njimi se vzpenjajo steblike, grmi in nizko drevje. To je prvo nadstropje. Iznad njih se dviga raznovrstno pragozdno drevje. Na kvadratnem kilometru so našli tudi tisoč različnih drevesnih vrst. Streho zelene katedrale prebijajo le posamezni drevesni orjaki. Visoki so med šestdeset in sedemdeset metrov in se edini neovirano kopljejo v razkošni sončni svetlobi.

V tropskem pragozdu se bije nenehen boj za svetlobo. Številne ovijalke in plezalke se vzpenjajo kvišku preko trdnjših opor. Oporna drevesa dobe tako res manj svetlobe, vendar dovolj, da še vedno uspevajo. Žalostna pa je usoda drevesa, če se ga lotijo figovci: prirastlika se najprej razraste, nato pa začnejo poganjati zračne korenine. Ko pridejo do tal, se začnejo debeliti in dušiti svojega gostitelja. Čez čas postane drevo le votel panj.

V pragozdovih se rastlinam in živalim ni treba boriti z vročino in sušo. V njih vladajo večna pomlad, poletje in jesen. Pragozd cveti in zori leto in dan. Vsak list ima svojo jesen ob drugem času.

Za velike živali v gostem labirintu zelenja ni prostora. Vsako nadstropje zelenja ima svoje živalstvo, ki se je prilagodilo prav na to okolje. V drevesnih krošnjah so doma žabe, kuščarji, kače, ptiči, mali sesalci, celo mravlje si grade med vejevjem svoja gnezda. Opice potujejo po višini in širini gozda. Na tleh prebivajo kapibare, pekarji ... Skoraj nepregledna množica vrst, ki jih najdemo v amazonskem deževnem gozdu, je v ostrem nasprotju s številom predstavnikov posameznih vrst, ki praviloma niso velika. Tako kot v drugih združbah so tudi v pragozdu bitja navezana in odvisna druga od druge. Deloma si med seboj pomagajo, še večkrat pa jih povezuje nespravljiv

Tropski pragozd je nekaj čisto drugega, kot so naši gozdovi

boj in tekma. Nekateri živali se zanašajo na svojo moč, zobe in kremplje. Taka sta jaguar in puma. Druge so se obdale z bodicami. Tretje imajo v svojem arzenalu orožja strahotne strupe. Četrte so pridobile sposobnost prikrivanja. Lenivec gosti v svojem kožuahu alge, ki tega lenuha popolnoma spojijo z zelenjem rastlin. Nekateri kuščarji spreminjajo barvo skladno z barvo podlage, po kateri lazi. Goljufivci, posebno žuželke, pa so prevzele barvo in pisane vzorce strupenih sorodnic.

Dinamika pragozda je v stalnem prepletanju medsebojne pomoči, tekme in boja. Pragozd ni slučajna vsota rastlin in živali, temveč je rezultat dolgotrajnega medsebojnega prilagajanja in tekmovanja. Z uničenjem ene rastlinske ali živalske vrste se začne nezadržno padanje domin, povezanih v čudoviti živ-

ljenjski verigi.

V pragozdu bujno rastlinje prepušča komaj kaj svetlobe. Zato se živali v njihovih skrivališčih težko opazi. Najlažje smo zasledili opice, ki so opozarjale nase s hrupom premikajočih in lomečih se vej, ko so na svojih potovanjih skakale iz drevesa na drevo. Črne pajkovke, umetnice trapeza, so nezadovoljstvo nad vsiljivci kazale s kričanjem in guganjem visoko nad nami. Nekateri nesramnice so nas obmetavale z vejicami in ostanki hrane. Popolnoma drugače nas je sprejela mala kapucinka. Pater zelene katedrale se je spu-

stil na vejo, meter nad nami. Pametno je gubančil čelo pod kratko ježasto pričesko in nas zaskrbljeno opazoval minuto ali dve. Srečanje dveh sorodnikov so grobo prekinile bliskavice fotoaparatorov.

Na enem izmed potikanj po gozdu nas je zmotilo šumenje v gosti podrašti. Florjan, ki je vedno hodil spredaj, je skozi nos potegnil sapo. "Peekarji, peekarji," je zaskrbljeno dejal. Naprej smo jo odbrusili v največji tišini.

Peekarji, štirideset centimetrov visoke južnoameriške svinje, živijo v tropih po več deset živali. Koder hodijo, za njimi ne

Peekarji Južnoameriške svinje so po mnenju poznavalcev majnevarnejše živali pragozda

ostane nič užitnega. Nad zemljo in pod zemljo požrejo vse, od kače do deževnika. Kljub nedolžnemu videzu so po mnenju poznavalcev najnevarnejše

živali južnoameriškega pragozda. Kadar začnejo šklepetati z zobmi, je treba odnesti pete. Njihovi čekani so strašno orožje.

PTUJ / 25. JUNIJA IZBIRA MIS ŠTAJERSKE 2002

Nova priložnost za lepa dekleta

Že konec maja se bodo pričeli letošnji regijski izbori v okviru izbire mis Slovenije 2002. Zdravko Geržina, lastnik licence izbire mis Slovenije za mis sveta, je povedal, da bodo letos organizirali od šest do osem regijskih izborov, na katerih bodo iskali udeleženke polfinalnega tekmovanja.

Dekleta, ki se bodo prijavila na regijske izbore, morajo biti v letošnjem letu stara 17 let in ne starejša od 24 let. Biti morajo državljanke R Slovenije, nepo-

ročene in višje od 165 cm, komunikativne in pripravljene na izzive, ki jih ponuja prestižni naslov mis Slovenije 2002.

Ptujski predizbor bo 25. ju-

nija, združen s proslavo ob dnevu državnosti. Z zabavno in družabno prireditvijo, ki bo na Mestnem trgu na Ptuj po svečanem prihodu maratoncev, ki bodo tudi letos obtekli mejo Slovenije, želijo organizatorji, združeni pod okriljem LTO Ptuj, vrtniti vsaj malo prazničnega vzdušja, ki smo ga poznali v prvih letih praznovanja 25. junija. Zagotovo pa bo to tudi ena lepših poletnih prireditev, na kateri se bodo družili Ptujčani.

Dekleta se bodo ta večer občinstvu predstavila v petih izhodih. Ker je ptujski predizbor eden najboljših po organizaciji, udeležbi deklet in nagradah, je pričakovati velik odziv. Vse ti-

ste, ki se želijo ogniti dodatni selekciji pred samim izborom, a so že odločene, da bodo priložnost zgrabile, naj se prijavijo čim prej. Prijave bomo sprejemali v uredništvu Radio - Tednika, Raičeva ulica 6, Ptuj, ves mesec maj in do polovice junija. Nagrade so tudi letos privlačne, več od nagrad samih pa je vredna priložnost, ki je ne kaže izpustiti. Doslej so se Ptujčanke praviloma visoko uvrščale: dve sta postali miss Slovenije, ena prva spremljevalka, finalistka pa je bilo še veliko več. Najlepše ocenjene z mis Štajerske se redno uvrščajo v finale tekmovanja in segajo po najvišjih mestih.

MG

Lanskoletna zmagovalka tekmovanja mis Štajerske 2001 v Ptuj Mihaela Kukovec (na desni) je postala prva spremljevalka miss Slovenije. Foto: Črtomir Goznic

PTUJ / PETER MANKOČ OBISKAL VDC SONČEK

"To je zame nova prijetna izkušnja"

V petek, 12. aprila, je varstveno-delovni center Sonček na Ptuj obiskal nosilec zlate in srebrne medalje s svetovnega prvenstva v plavanju v kratkih bazenih v Moskvi Peter Mankoč. Članom društva je namenil kar veliko časa in jih seznanil s svojim športnim in zasebnim življenjem.

Skupinski posnetek s Petrom Mankočem

Stanovalci Sončka so ga sprejeli z velikim navdušenjem. Na njegov obisk pa so se tudi zelo pripravili, saj so mu postavljali veliko zanimivih vprašanj. Peter Mankoč že 18 let trenira plavanje, so med drugim izvedeli, sicer pa je študent Ekonomske fakultete v Ljubljani. V Sončku so ga seznanili s svojimi dejavnostmi in mu pokazali, kaj vse delajo - in imeli so res kaj pokazati, sa je njihovo delo zelo pestro. Mojca Pihler mu je prebrala nekaj svojih pesmi in mu podarila pesniško zbirko Utripajoče zvezde.

Mladi plavalec je bil srečanja v Sončku zelo vesel in dejal je, da je to zanj nova prijetna izkušnja. Žal mu vsakodnevni treningi in druge obveznosti ne dopuščajo veliko takšnih dogodkov.

MS

MISS SLOVENIJE 2002 Miss Štajerske

PRIJAVNICA

Priimek: _____

Ime: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Telefon: _____

Datum rojstva : _____

Mere -višina: _____

-prsi, pas, boki: _____

-teža: _____

-konfekcijska št.: _____

Podpis: _____

S svojim podpisom zagotavljam, da so navedeni podatki resnični in da soglašam s pravili izbora.

Kandidatko prijavlja

Priimek in ime: _____

Naslov: _____

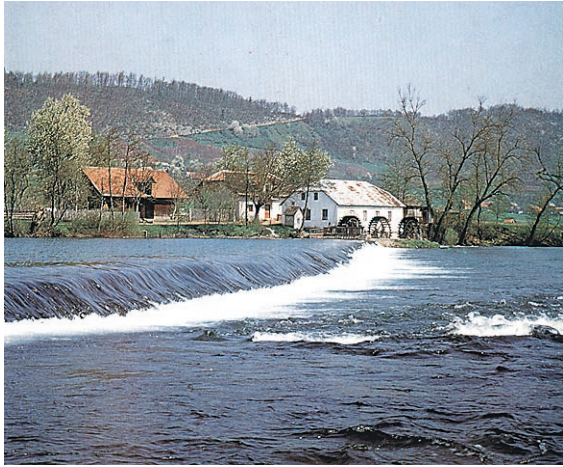

POKRAJINE, KI OČARAJO

V zeleno barvo ujeta preteklost

V mehko pokrajino ujete kočki preteklosti se na Dolenjskem in v Beli krajini prepletajo v dragocen mozaik naravne in kulturne dediščine. Popotnika vabijo v svoj objem tihe reke in mirni trgi, izkopenine in razkošni gradovi, nemirni griči, skrivnostni samostani in blag dotik podeželja.

Prelepi razgledi vas čakajo na Zaplazu, Vihri, Stopnem, Vinjem in Tolstem vrhu, pa na Gorjancih, Smuku nad Semičem, Starem trgu ... Bogato naravno dediščino Dolenjske in Bele krajine predstavljajo območja ob rekah Kolpi, Lahinji, Krupi, Krki, Temenici, gozdovi na Rogu in Gorjancih, kjer nastajajo krajinski parki. Se bi sploh našel kdo, ki ga ne bi zanimal Minutnik, droben kraški izvir - zaganjalka v dolini Pendirjevke pod Gorjanci, v katerem

količina vode naraste in pade vsakih osem minut? Kraški svet z jamami in življenjem v njih predstavlja posebno občutljiv biotop, zato ostajajo njegove najdragocenejše posebnosti, kot sta človeška ribica, endemit Dinaridov, in njej sorodni črni močeril, ki ga doslej poznamo le na eni lokaciji, skrite očem širše javnosti.

Človek je v toku tisočletij v naravnem okolju pustil številne sledove, o čemer nam tudi na Dolenjskem pričajo bogate arheološke najdbe. O poselitvi tega območja v I. tisočletju pr. n. št. pričča gostota prazgodovinskih naselbin - utrjenih gradišč na vrhovih vzpetin, ki so strateško obvladovale celoten prostor. Antično obdobje je prineslo svoje zakonitosti in razvilo bogato mrežo cest in naselij, pokrajino pa koloniziralo s podeljevanjem kmetij doslužnim rimskim legionarjem, s čimer je imperij širil svoj vpliv, moč in kulturo. Zaradi

silnega bogastva pa je zamikal nomadska barbarska plemena in končno postal njihov plemen; o zdesetkanem prebivalstvu pozne antike in zgodnjega srednjega veka ponovno pričajo višinske utrjene postojanke, pogosto umeščene na nekdanja prazgodovinska gradišča.

Ohranjene delčke preteklosti skrbno čuvajo arheološke zbirke Narodnega muzeja v Ljubljani, Dolenjskega muzeja v Novem mestu, Belokranjskega muzeja v Metliki in še kje.

Zgodbe o pretekli slavi pa seveda pripovedujejo tudi številni stari objekti v pokrajini: cerkve in gradovi oziroma njihove ruševine, samostani, stara mestna jedra, vasi s sicer že redko, a še ohranjeno leseno arhitekturo, kozolci, kulturna krajina ... Tu seveda ne moremo mimo Šentruperta, Kostanjevice, Novega mesta, Metlike ali Črnomlja in seveda Stične ali Pleterij, celo ne mimo njihovih vin ter sirov, pa Žužemberka z gradom nad slapovi Krke in še in še. V pokrajini vas bodo ves čas spremljale cerkve, bodisi na vrhovih gričevja bo-

disi kot dominantne sredi vasi. Nekatere med njimi skrivajo v sebi elemente romanike in gotike, mnoge pa so nastale v baroku ali so bile od tedaj temeljito prezidane in na novo opremljene. Od gradov, ki so nekoč gospodovali pokrajini (že omenjeni Žužemberk, pa Soteska, Hmeljnik, Stari grad, Vinica, Pobrežje in drugi), je danes v celoti ob-

Turistično stran pripravila Vlasta Klep

novljen grad Otočec, edini "vodni" grad na Slovenskem, ki razvija odlično turistično—rekreativno ponudbo.

"Še prej kot priroda se ti prikupi narod, ki prebiva tod. Ti ljudje se odlikujejo po svojem prostodušnem vedenju, odkritosrčni so, prijazni, zgovorni, postrežni. Prava njihova posebnost pa je izredno pravilna govorica in neusahljiv ljubeznivi humor!" (FLevstik)

Povedali vam bodo, da so njihovi štruklji najboljši, da ga ni vina čez cviček, ki je poleg terana edino avtohtono slovensko vino (o tem sicer nam Štajercem ni dobro pripovedovati), in prav na cviček so Dolenjci prav posebej ponosni. V preteklosti so bile izrečene številne šale na račun tega vina in ljudi, ki ga pijejo, danes pa postaja cenjena pijača ob zahtevnih kulinarčnih specialitetah.

Posebej značilne za to pokrajino so vode. Tako kot Belo krajino zaznamuje in v velikem loku objema Kolpa, tako je za Dolenjsko skoraj sinonim reka Krka, ki ji lahko brez pretiravanja poročemo dolenski biser. Krka, ki izvira v kraški jami blizu istoimenske vasi, je s svojim več kot 100 km dolgim tokom pravi vir življenja in aktivnosti tamkajšnjih prebivalcev. Preprosto čudovita je ta zelena reka številnih globičin, s katero se lahko kosa le še naša smaragdno zelena Soča. Poleg rek in potokov pa so zanimivi tudi topli izviri, ki prihajajo iz globlin ob tektonskih prelomnicah. Ob dveh sta urejeni zdravilišči, daleč naokrog poznane Šmarješke in Dolenjske toplice.

France Režun je o tej čudoviti mehki pokrajini zapisal: "Če boste dobro prisluhnili, boste slišali tudi petje črička ter glasove živine in ljudi pri delu. Tu se tudi bolj ve, da se pomlad začne v vinogradih, poletje v valovanju trav in žit, jesen s cvetočo ajdo. Takrat je sonce že rahlo zastirto. Ozračje, ki ga polnita šumenje čebel in vonj po medu, pa postaja mehko. Če se takrat sklonite zelo blizu, dvakrat živite. Tudi zato je ta pokrajina razkošje!"

Privoščite si ga, to razkošje, in obiščite prebujajočo se lepoto Dolenjsko in Belo krajino. Pa lep vikend vsem!

MAJ - ŠMARNSKI MESEC

Prvi maj in slovenski majnik

Praznično ozračje na prvi majski dan je prastara kulturna značilnost, ki jo pozna ves indoevropski etnični prostor. Delavski dan je šele dobrih sto let. Prvi maj je, podobno kot jurjevo, povezan s čaščenjem cvetja, zelenja in drevja (majski mlaji!)

Prvi maj, včasih so mu rekli kar "majski dan", je ponekod simboliziral tudi začetek poletja, ker je bil že v pozni pomladi. Mesecu maju naj bi dala ime (*maius*) rimska boginja rasti **Mai-ae**! Maja je bila prvotno grška boginja, Hermesova mati, pri Rimljanih pa Merkurjeva. A ime so poznali že predrimski valizanski Kelti. Maja je namreč ime, ki ga najdemo na raznih koncih sveta, izvira pa iz Indije. V indijski filozofiji pomeni **maya ves pojavni svet**, ki je minljiv, podvržen stalnim spremembam, v nasprotju z nadnaravnim svetom nespremenljivega in večnega boga. Maj je torej mesec, ko zemlja "oživlja".

Ta prastara pojmovanja so se ohranila tudi v krščanstvu, kjer je Kristusova mati Marija poleg matere tudi materija

Foto: OM

(ista beseda) in ji je zato posvečen ves mesec maj (šmarni maj — šmarnice).

Razen z Majo pa je ta praznik povezan tudi s **Floro**, boginjo rož in pomladi. Pri Rimljanih je bil maj tretji mesec. Za prvi maj so hodili prebivalci Rima vsako leto k verskim obredom v **jamo Egerio**. Samo ženske pa so na ta dan častile v sodnikovi palači **Bono Deo**, boginjo z mnogimi imeni (Maia, Gea, Fanna, Oma ...), ki je moški sploh niso smeli poznati. Obred so vodile **vestalke, rimske deviške svečnice**. Prvi maj so praznovali sredi cvetnega **praznika floralije**. To je bil pomladni praznik, s katerim so radostno sprejemali novi letni čas toplote in rasti.

Keltski, irski prvi maj je bil velik praznik in se je imeval **Beltane** — **si-joči ogenj**. Začel se je na predvečer prvega maja, ko je vzšla luna. Najbrž gre za spomin na prastar pastirski praznik, kot je pri nas jurjevo, ko so začeli s prvo pašo na planem. Za prvi maj so so prižigali **beltanski sveti kres**, okrog katerega so gnali živino, da bi ostala zdrava. Vse to je povezano s plodnostnimi obredi in materinskimi rodovitnostnimi kulturi.

Na majski večer se na zemljo spustijo čarovnice. Kresove so prižigali tudi

zato, da bi jih odgnali, znane pa so bile tudi igre med dobrim in zlim, med poletjem in zimo.

Povsod po Evropi in drugod so krasili maja domove z zelenjem in vejami svetih dreves (lipa, jerebika, jesen, jablana, leska ...). Iz tega izvirajo tudi **krščanske butarice**, vse pa je povezano s prastarimi predstavami o drevesu življenja, ki zaznamuje nastanek kozmosa in človeka.

Nekoč so za prvi maj ljudje zgodaj zjutraj nabirali roso po travi in grmovju. Prvomajska rosa naj bi namreč pozdravila jetiko, golšavost, slabovidnost, dekleta pa so verjela, da bodo ostala lepa, če si bodo s to roso umila obraz (in nobene potrebe ni bilo po vitaminski, quenty ...). Lepota je bila v njej!

A na Slovenskem je najbolj razširjeno bilo in je še postavljane prvomajskega mlaja. Postavljajo se smreke, breze, topoli in bori. Smrekov mlaj ima na vrhu bunko in zastavo, pod smrekovino na vrhu pa na deblo pritrjene vence, spletene iz cvetja in zelenja.

Prvi maj je tudi **dan šmarnic**, globokih verskih čaščenj Marije. Šmarnice so vsakodnevna večerna pobožnost v čast Marije. Besede šmarnice, šmaren se seveda prepletajo; gre za okrajšavo iz imena sv. Marija. Zanimivo pa je tudi, da si v Franciji, na primer v Parizu, za prvi maj darujejo šmarnice.

Prvi maj je tudi **mednarodni praznik dela**, simbol solidarnosti delavskega razreda. Njegova zgodovina sega začela v **Chicagu leta 1886**, ko so delavci postavili zahtevo po osemurnem delovnem času. Policija je povzročila med delavci pravi pokol, pet pa jih je bilo obsojenih na smrt. Na prvem kongresu II. internacionale v Parizu leta 1889 je bilo sklenjeno, da se vsako leto v spomin na čikaške delavce 1. maja organizirajo množične demonstracije in stavke. Danes je 1. maj v večini držav državni praznik, sprašujem se le, kdo se bo spomnil današnjih delavcev.

UGODNO:
SEZONSKE VSTOPNICE
ZUNANJE TERMALNO KOPALIŠČE JE ODPRTO!
Vabljeni v Grajsko kavarno!
telefon: 02 / 782-782-1
 TERME PTUJ
 TERME PTUJ d.o.o.
 Pot v toplice 9, PTUJ 2250, mail: terme.ptuj@siol.net

PODLEHNIK / PROJEKTNO UČNO DELO NA OŠ**Dober dan, knjiga**

Knjige so ključ do zaklada modrosti; knjige so vrata v deželo užitek; knjige so steze, ki vodijo navzgor; knjige so naše prijateljice. Pridite, berimo!

E. Poulsson

Tako so vabili na predstavitev projekta učenci 1., 2. in 3. razreda OŠ Podlehnik. In zakaj so se odločili za projekt o knjigah?

Takole pravijo učiteljice: "Pri delu opažamo, da med učenci upada zanimanje za knjigo, kajti izpodrivata jo televizija in ra-

čunalniki. Zato so učenci slabši bralci, pa tudi ustno in pisno izražanje ter otroška domišljija, ustvarjalnost se ne razvijajo. S projektom smo želeli učencem knjigo približati ter v njih vzbuditi potrebo po branju. Želeli smo, da bi knjiga postala njihov pomočnik pri vsakdanjem učenju, zbiranju informacij, spro-

stitev in tolažba v trenutkih stiske in samote, vrata v svet domišljije, ustvarjalnosti in dogodivščin."

Kako so se lotili dela? Učenci so s pomočjo mentorjev, staršev, literature zbirali podatke o knjigah, raziskovali so na terenu, izvedli anketo o branju, obiskali knjižnico in knjigarno. Poleg tega so risali, oblikovali, pisali spise, pesmi, zgodbe, reševali računske naloge, rebuse, križanke ... na temo "knjiga".

Tekmovalna ekipa pri delu

ORMOŽ / AKTIVNOSTI RDEČEGA KRIŽA**Prostovoljček Rdečega križa**

Čut za nesebično pomoč in prostovoljno delo se razvija že zgodaj v otroštvu. Zato so se na Območnem združenju Rdečega križa Ormož odločili, da v letošnjem šolskem letu posvetijo posebno pozornost prav tej temi, ter razpisali likovni in literarni natečaj na temo prostovoljstva.

Prejeli so skupno 178 izdelkov, ki so jih prispevali otroci vzgojnovarstvenih enot Ormož, Ivanjkovci, Miklavž pri Ormožu in Velika Nedelja ter učenci osnovnih šol Velika Nedelja, Sveti Tomaž, Ormož, Stanko Vraz, Središče ob Dravi in Podgorci. Razstava je postavljena v počastitev tedna Rdečega križa (od 7. do 15. maja), izdelki, ki so razstavljeni v izložbi bivše galanterije na Ptujski cesti 7 v Ormožu, pa so na ogled do konca maja.

Prisrčno vabljeni k ogledu razstave.

Maja Botolin Vaupotič

PTUJ / UČENCI NA MEDNARODNEM TABORU**Šola miru v Delnicah**

Od 1. do 6. aprila so se štirje učenci šestih in sedmih razredov OŠ Olge Meglič udeležili mednarodnega tabora Šola miru, ki ga je organizirala republika Hrvaška v okviru skupnosti Alpe Adria. Tabor je potekal v kraju Mrkopalj v bližini Delnic.

Udeleženci tabora z OŠ Olge Meglič

Nastalo je nekaj zelo lepih "prvih knjig" in še veliko drugih izdelkov.

Svoje delo so učenci predstavili staršem in gostom na predstavitvi, ki je bila v šoli Podlehnik v petek, 12. aprila. Ob tej priložnosti so izvedli knjižni kviz, v katerem so sodelovali tudi starši. Bilo je napeto in zanimivo. Za tekmovalce so bile pripravljene nagrade. Ob zaključku so si obiskovalci ogledali še razstavo.

D. Kurež

RAČUNALNIŠKI KOTIČEK**Zanimivosti iz sveta računalništva**

Stara pesem: dolgovi, slabo poslovanje, rezanje stroškov, odpustanje. Ericsson je ob objavi slabih poslovnih rezultatov zadnjega četrtletja že napovedal obilna odpustanja. Govori se celo o številki 20.000 odvečnih delavcev, kar bi bil pravi šok za optimiste, ki mislijo, da je recesije konec. Lani je Ericsson zapustilo 22.000 delavcev. Poslovanje je v krizi, saj se je zmanjšalo število naročil predvsem zaradi ogromnih stroškov za 3G licence, ki so doleteli operaterje. Mnogim je sedaj zmanjkalo sredstev za osnovne stvari, recimo nakup mobilnega omrežja.

***

Ameriške oblasti vsake toliko uprizorijo akcijo proti mednarodnim piratskim združbam, slavnostno pokažejo zaplenjeno in organizirajo pompozno tiskovno konferenco. Hja, tudi tokrat je bilo tako. FBI je razkril skupino piratov, ki so samo lani Microsoft oškodovali za 75 milijonov dolarjev. Za zapahi se je znašlo 20 ljudi v San Franciscu. Še uradni naziv operacije: Operation Cyberstorm.

***

V času praznik, ko se odpravljamo tudi v tujino, je potrebno poskrbeti tudi za svoj mobilnik. Mobi uporabniki ste morali včasih skrbeti za vklop gostovanja v tujini, po novem pa to ni več potrebno. Od 20. aprila je namreč mobigostovanje brez naročila že avtomatsko vključeno vsem mobiuporabnikom, tako da jim za vklop ali izklop ni več potrebno klicati na avtomatski odzivnik 125. Mobiuporabniki v tujini lahko sprejemajo klice in SMS-je ter pri operaterjih, ki podpirajo odhodne povratne klice, tudi kličejo s pomočjo že znane ukaza ukaznega niza *125*xxxxxxx#. Vrednosti opravljenih odhodnih in sprejetih dohodnih klicev sproti zmanjšujejo dobroimetje na računu mobi. Prav zato Mobilnet svetuje, da pred odhodom preverite stanje na računu mobi.

***

Nekdaj walkmani, discmani in podobne stvaritve, danes MP3 predvajalniki. Nova moda med najstniki je zagrela proizvajalce, ki nam vsak dan predstavijo kaj novega. Tokrat predstavitev predvajalnika NEX II MP3. Omenimo le, da NEX podpira tudi IBM-ov MicroDrive, ki z 1 GB prostora zadošča za ogroooooomno glasbe. Ostale funkcije so običajne, bogate in vizualno lepo izvedene. Podobna je po ocenah poslušalcev kvaliteta samega zvoka. NEX zna predvajati MP3 datoteke s bitnimi hitrostmi do 320 kbps ali VBR. V ZDA stane 109 dolarjev.

***

Na zdravje in goooooo!!!! Približno takšno rjovenje se bo slišalo iz mnogih britanskih pubov in pivnic v času svetovnega nogometnega prvenstva. Budweiser je namreč namestil več virtualnih nogometnih igrišč, na katerih lahko obiskovalci v virtualnem svetu ciljajo v gol, izvajajo proste strele in podobne reči. Igralci so opremljeni z naglavnim prikazovalnikom, senzorji na tleh in zelo dobri zvočniki. Računalnik skrbi za doživeto 3D animacijo nogometnega igrišča in dogajanja, učinek pa je menda izreden. Prva testiranja so odkrila, da obiskovalci najraje nabijajo "virtualno" žogo v gol računalniško generiranega vratarja, ki nekako poskuša ubraniti strel.

Vse lepo in prav, upajmo le, da se primerno nasekani ljubitelji hmeljnega napitka ne bodo preveč vživeli v igro in s spodnjimi okončinami razbili pol šanka ter še kakšnih 20 nič hudega slutečih obiskovalcev.

PS. Nogometno veleszanje bo med virtualnim igranjem lahko opazoval celoten lokal na velikem plazma zaslonu. Čudovita priložnost za nikoli odkrite in zafrustrirane popoldanske obiskovalce šolskih igrišč malega nogometa. Čas je, da postanete David Beckham. Vsaj v cyber svetu. Na Victorio "Posh Spice" pa kar pozabite.

***

Podjetje 321 Studios, proizvajalec programčka za izdelavo kopij DVD plošč, se je obrnilo na sodišče z željo, da le-to dovoli promocijo in prodajo njihovega izdelka. Hollywoodski studii zelo slabo prebavljajo izdelke, ki služijo za izdelavo kopij njihovih DVD-jev, ki jih za obilne denarce prodajajo filmskim ljubiteljem. 321 Studios svoj program zagovarjajo in trdijo, da izdelava zgolj kopijo samega filma brez posebnih dodatkov, za povrh pa je kopija malce slabše kvalitete kot original. Ameriška sodišča včasih presenečajo (podobno kot slovenska), morda bo temu tudi tokrat tako.

***

Nov, 24-urni kabelski TV program G4TV je specializiran izključno za zabavno sfero računalništva ter video iger. Ameriški gledalci lahko cel dan spremljajo različne prispevke, testiranja konzol, iger, zanimivosti, drobne skrivnosti, sodelujejo v raznih forumih ipd. Skratka, čudovit program za vse ljubitelje iger. Ali ste vedeli, da Američani letno za igre zapravijo 8 milijard dolarjev ter da je 145 milijonov Američanov lastnikov video ali računalniške igre? Če vas zanima še več, obiščite spletno strani igračarske televizije: <http://www.g4tv.com/swf/indexpong.asp>.

***

Ste siti večno praznih baterij, polnjenja? Potrpite še kakšno leto ali dve, ko bodo na trg prišle metanolske baterije. Te poganja gorivo metanol, proizvajajo pa dovolj energije za še tako požrešne prenosne naprave. Težavo zaenkrat povzročata velika teža in ne preveč skromne mere, vseeno pa lahko pričakujemo izboljšave tehnologije in pojavo v komercialni obliki, najprej verjetno v prenosnih računalnikih. Z dobrim decilitrom metanola bi lahko ustrezna baterija zagotovila celodnevno delovanje prenosnika. Mamljivo.

***

Mnogi ste že lastniki digitalnih fotoaparatorov, nekateri o tem še razmišljate. Eden izmed glavnih zadržkov pri nakupu je prehod s klasičnega dojemanja fotografije kot odtisa na fotografskem papirju na digitalno različico, ki miglja na vašem monitorju ali televizorju. Če brez papirnega odtisa zares ne gre, si privoščite ustrezen tiskalnik, recimo HP PhotoSmart 100. Majhen, vendar zmogljiv tiskalnik. Ugodna cena in vrhunski odtis ločljivosti 2400x1200 dpi. Uporabljate ga lahko celo brez računalnika, z neposredno povezavo s fotoaparatom. Za to skrbi univerzalni vtič, ki sprejme MemoryStick, SmartMedia ali CompactFlash kartice. V nam ljubi Evropi ga lahko kupite za dobrih 200 evrov.

racunalniske.strani@radio-tednik.si

PREJELI SMO**Prijetno je živeti v domu prijaznih ljudi**

Zelo stara modrost nas uči, da čas človeku prinese marsikaj, o čemer v mladosti ni nikoli razmišljal. Mladost je čas življenja, odrasčanja, življenjske energije - tudi v negativne smeri, ki je pri mladih, zlasti v sedanjem času, očitno na pretek, da ne rečem preveč. No, Zagorec ti zna reči, da ti z 'godinama dojde sve': postaneš star, betežen, pa če to hočeš ili neočeš.

No, to se je zgodilo tudi meni.

Pred nedavnim sem uspel dobiti status oskrbovanca (v domu nas nazivajo 'stanovalca') doma upokojencev na Ptuj. Razlogi, ki so me vodili k tej odločitvi, so starost in očitno slabšanje zdravstvenega stanja, s tem pa tudi ugašanje psihofizičnih moči. Odločitev ni bila lahka. Številni pomisleki in mešani občutki so mi večkrat krajšali nočni spanec, zlasti še po tem, ko sem namerno ali pa tudi nehote pešal ob tej veliki in občudovanja vredni stavbi doma upokojencev.

Rečem lahko, da je dom na zunaj prava lepota in ponos našega zgodovinskega Ptuja. Zunaj ga posebej krasi čudovito urejeno okolje z lepo oblikovanimi zelenicami, okrasnimi drevi in grmičevjem, sprehajalnimi potmi ter vr-

tnimi mizami in klopni, kjer mi stanovalci s svojimi obrabljenimi kostmi kakšno urico posedimo in mežikamo na prijetnem spomladanskem soncu. Posebej pa naš dom odlikujeta red in čistoča v vsej notranjosti, prav tako njegovo okolico, posebno pa še relativno mirno okolje.

Ko vse to kot brezdelne gledaš, doživljaš in uživaš, ne moreš mimo ugotovitve, da za vse to skrbi in dela dobro vodstvo doma s svojimi pridnimi sodelavci. Pika na "i" pa je še naš ljubljencek, ljubki kuža Muri, ki nam ob srečanju pri njegovi domiselno nameščenih utici s svojim prijaznim bevskanjem in mahanjem z repom popestri dan ter pomiri kakšen notranji tesnobni občutek, prežet z nostalgijo.

Sedaj pa se moram vrniti k namenu mojega pisanja. Ko se po več desetletjih bolj ali manj tiraniji podobnega in neizprosnega, pa tudi s človeško aroganco "obogateneja" življenja ne pričakovano znajdeš v krogu prijazne človeške toplote, preprosto ne moreš verjeti, da si prišel v dokaj veliko "družino" prijaznih ljudi, ki pri izvajanju del in nalog v skrbi za dobro počutje nas ostarelih in bolj ali manj betežnih, večkrat tudi sitnih ljudi, razdajajo toliko svoje prijaznosti in toplote, da se upravičeno čudiš in sprašuješ, od kod tem ljudem toliko človeške toplote. Nikogar od članov delovnega kolektiva doma upokojencev na Ptuj, začeni od direktorice magistro Doklovo, pa vse do pridnih

čistilk in mladih fantov, ki v tem domu služijo (civilni) vojaški rok, žal še nisem vprašal, od kod jim takšno razdajanje prijaznosti in uestrežljivosti in kje so opravljali "preizkus znanja" za razdajanje tako prijazne človeške toplote. Glede na moje dolgoletne izkušnje neposrednega dela in stikov z ljudmi različnih poklicev in stopenj izobrazbe ter položajev ali funkcij sem imel le redkokdaj priložnost doživeti toliko prijaznosti in človeške toplote v medsebojnih oz. delovnih razmerjih, kakor jo doživljam kot stanovalec doma upokojencev na Ptuj. Mojo ugotovitev so potrdili mnogi izmed tukajšnjih stanovalcev, ki preživljajo svojo jesen življenja v tem domu že več mesecev oz. let. Zato toplo priporočam vsem tistim, ki vodijo takšne in podobne zavode in ustanove, zlasti še mnogim delavcem javne uprave, sodstva, gospodarskih podjetij, družb, zasebnih podjetnikov in drugih, pa si prej navedenih lastnosti niso uspeli pridobiti, naj pridejo v dom upokojencev na Ptuj, kjer bodo videli ali mogoče tudi imeli brezplačno učenje prijaznosti in človeške toplote, mogoče pa še preizkušnjo poznavanja psihologije dela, kako ustvarjati prijazne medsebojne delovne odnose v svojih delovnih kolektivih, kjer bomo tudi imeli možnost doživljati, kako prijetno je živeti v okolju prijaznih ljudi.

Ivan Krajnc

PIŠE: **MIRKO KOSTANJEVEC** / ZAKON O BREZPLAČNI PRAVNI POMOČI (ZBPP)

Kdaj in komu brezplačno pravno svetovanje

V Ur. listu RS št. 48-2642/2001 z dne 13. 6. 2001 je bil objavljen dolgo pričakovani ZBPP, ki je začel veljati po objavi, to je 11. 9. 2001, in se bo v polnem obsegu uporabljal šele po izdaji oziroma uveljavitvi podzakonskih aktov, nanašajočih se na ta zakon. Menim, da bo za mnoge bralce *Tednika* koristno, če bodo seznanjeni vsaj z nekaterimi najvažnejšimi določbami iz 54 členov ZBPP, zato želim v tem članku te določbe predstaviti oz. opozoriti na člene, ki vsebujejo te določbe.

KAJ POMENI BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ

Po ZBPP pomeni le-ta pravico upravičenke oz. upravičenca (v nadaljevanju bom uporabljal le besedo upravičenec) do:

1. celotne ali delne zagotovitve sredstev za pokritje stroškov za pravno pomoč, ki jo potrebuje za varstvo pravic, obveznosti in pravnih razmerij ter pred obtožbami v kazenskih zadevah pred za to ustanovljenimi domačimi in mednarodnimi sodišči, kakor tudi v primerih izvensodnega poravnana sporov, določenega z zakonom,

2. oprostitve plačila stroškov sodnega postopka.

NUDENJE BREZPLAČNE PRAVNE POMOČI

Brezplačna pravna pomoč se lahko nudi s pravnimi nasveti, s sestavo raznih listin, tožb, z zastopanjem pred sodišči, z vlaganjem pravnih sredstev itd. (glej čl. 26).

Oprostitve plačila stroškov v postopku pred sodišči pa obsega predvsem oprostitve plačila sodnih taks, stroškov izvedenca, prič, prevajalca itd. (glej čl. 26).

Za odobritev brezplačne pravne pomoči in oprostitve plačila sodnih stroškov iz člena 26 ZBPP, so potrebni v tem zakonu določeni pogoji, o katerih bom pisal v nadaljevanju članka. Ugotavljanje pogojev pa ni potrebno, ko gre za t.i. pravni nasvet, normiran v 25. členu, ki se glasi:

"Prvi pravni nasvet je za vse upravičenke iz prvega odstavka 10. člena tega zakona (v nadaljevanju ga bom citiral) brezplačen in zanj ni potreben postopek ugotavljanja, ki so določeni v III. poglavju tega zakona.

Za prvi pravni nasvet iz prejšnjega odstavka se šteje pojasnilo upravičencu o pravnem položaju v njegovi zahtevi in kratak nasvet o možnosti za sklenitev izvensodne poravnave, o pravicah in obveznostih pri uvedbi postopka, o pristojnosti sodišča, o pravih procesov, stroških in načinu izvršitve odločbe.

Pravni nasvet iz prejšnjega odstavka se lahko posreduje upravičencem tudi v splošnem upravnem postopku v zadevah zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega ter socialnega zavarovanja in prav tako zava-

rovanja za primer brezposelnosti.

Upravičenec ima v isti zadevi pravico do enega prvega pravnega nasveta."

KDO ODLOČA O ODOBRTIVI BREZPLAČNE PRAVNE POMOČI

O tem odloča predsednik okrožnega oz. specializiranega sodišča prve stopnje (delovnega in socialnega sodišča ter upravnega sodišča) ter predsednik tistega od navedenih sodišč v katerega pristojnost sodi zadeva ustavne pritožbe, pobuda za oceno ustanovnosti in zakonitosti, spori pred mednarodnim sodiščem ali izvensodnega poravnana sporov. Predsednik sodišča lahko za odločanje pooblasti drugega sodnika. (V nadaljevanju bom za odločevalca uporabljal besede: pristojni organ BPP-brezplačna pravna pomoč).

FINANCIRANJE BREZPLAČNE PRAVNE POMOČI

Sredstva, potrebna za izvajanje ZBPP, se Vrhovnemu sodišču RS zagotavljajo iz proračuna RS. Sredstva za plačilo storitev po ZBPP se izplačujejo na podlagi odredbe predsednika Vrhovnega sodišča RS, na predlog pristojnega organa za BPP.

V KATERIH ZADEVAH SE BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ NE ODOBRI

Ne odobri se v naslednjih zadevah:

1. v zadevah zaradi kaznivih dejanj razžalitve, obrekovanja, žaljive obdolžitve in opravljanja,

2. v sporih zaradi znižanja preživnine, kadar zavezanec ni poravnal zapadlih obveznosti iz naslova preživnine,

3. v sporih zaradi znižanja povrnitve nepremoženjske in premoženjske škode pri žalitvi časti in širjenja neresničnih trditvev.

Pri zgoraj omenjenih zadevah in sporih pa so v 8. členu ZBPP navedene tudi izjeme, ko se brezplačna pravna pomoč odobri.

V 24. členu ZBPP pa je določeno, da se brezplačna pravna pomoč odobri le v razumnih zadevah. Prav tako je zapisano kdaj se šteje zadeva za nerazumno.

Krvodajalci

11. april: Majda Marinič, Pobrežje 74/a; Leon Kaučević, Apače 177/a; Aleš Pirnat, Finžgarjeva 21, Ptuj; Gabriela Jančar, Dornava 78/a; Jožef Topolovec, Gradišče 23; Berta Pernat, Kozminci 19; Dragan Posavec, Ul. svobode 7, Miklavž na Dr. polju; Boris Polegeg, Ingoličeva 10, Zg. Polskava; Andrej Gabrovec, Hajdoše 48; Tomaž Kaučič, Dupleška 55, Maribor; Drago Vrtič, Dornava 128/b.

16. april: Igor Ritonja, Varoš 9; Janez Trofenik, Ljutomerska 22; Dragica Gajšek, Vintarovci 73/a; Marija Rojko, Nova vas 77; Miran Kekec, Nova vas 43/a; Sonja Plečko, Brezula 58; Slavica Jelen, Kraigherjeva 22, Ptuj; Janez Forštarič, Markovci 25; Tone Čeh, Ul. Jožefe Lacko 24, Ptuj; Franc Gabrovec, Ul. 25. maja 19, Ptuj; Branko Repič, Videm pri Ptuj 24/a; Milena Marinič, CMD 15, Ptuj; Vladimir Zagoršek, Dornava 145; Sonja Predkika, Šturmovci 11; Ivan Kovačič, Polensak 44/b; Mi-

UPRAVIČENOST DO BREZPLAČNE PRAVNE POMOČI

V 10. členu so kot upravičenci navedeni:

1. državljani RS, ki imajo stalno prebivališče v RS,

2. tuji z dovoljenjem za stalno aličasno prebivanje v RS ter osebe brez državljanstva (apatridi), ki zakonito bivajo v RS,

3. ostali tuji pod pogojem vzajemnosti ter v primerih, določenih z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo RS,

4. nevladne organizacije in združenja, ki delujejo neprofitno in v javnem interesu ter so vpisane v ustrezn register v skladu z veljavno zakonodajo, v sporih v zvezi z opravljanjem dejavnosti v javnem interesu za namenom zaradi katerega so ustanovljene,

5. druge osebe, za katere zakon ali mednarodna pogodba, ki obvezuje RS, določa, da so upravičeni do brezplačne pravne pomoči.

Razen o prvega pravnega nasveta o katerem sem že pisal zgoraj, so subjekti iz 10. člena ZBPP upravičeni še do drugih oblik brezplačne pravne pomoči, če izpolnjujejo v citiranem zakonu predpisane pogoje od katerih je zelo pomemben finančni položaj prosilca za odobritev brezplačne pravne pomoči ter finančni položaj njegove družine.

Če je prosilec zgoraj navedena nevladna organizacija oz. združenje ali oseba, ki na podlagi odločbe pristojnega organa prejema denarno socialno pomoč po določbah zakona, se finančni položaj teh prosilcev ne ugotavlja, drugače pa se.

Glede na 13. člen ZBPP je do brezplačne pravne pomoči upravičena oseba, ki glede na svoj finančni položaj ter družine, brez škode za svoje socialno stanje ter stanje družine ne bi zmogla stroškov sodnega postopka.

Šteje, da bi bilo socialno stanje prosilca njegove družine zaradi stroškov sodnega postopka ogroženo, če mesečni dohodek prosilca (lastni dohodek) oz. mesečni povprečni dohodek na člana družine (lastni dohodek družine) ne presega višine minimalne plače, določene z zakonom, ki le-te ureja.

Konec prihodnjic

Ian Plohl, Rucmanci 48; Janko Kodrič, Bukovci 92/a; Janez Škerjanec, Tivolci 19/b; Marijan Milinovič, Cirkovce 49/a; Janez Lovrec, Čopova ul. 4, Ptuj.
18. april: Srečko Roškar, Biš 53; Franc Vizjak, Mihalovci 75; Srečko Kaker, Lackova 7, Kidričevo; Ivan Auer, Pobrežje 151/a; Marija Čeh, Bišečki Vrh 2; Roman Korent, Črmlja 12; Antonija Korent, Črmlja 12; Darja Drevenšek, Lackova ulica 7, Kidričevo; Adolf Brglez, Mariborska 57, Ptuj; Karmen Lovrenčič, Sovjak 10; Mojca Toplak, Gorišnica 8/a; Alojzija Spevan, Jurovci 18/a; Miro Emeršič, Lancova vas 56; Milica Bezjak, Ločič 27; Marjeta Vedlin, Ptujška Gora 11/a; Marija Burjan, Hajdoše 53/a; Dušan Samec, Jiršovci 31; Danilo Vogrčin, Pernica 49/a; Robert Kotnik, Ješenica 52; Miran Soršak, Gerečja vas 77; Zvonko Krajnc, Boračeva 41; Martin Polak, Starše 55/b; Štefan Lovrenčič, Sovjak 10; Jože Gajser, Kardeljeva 62, Maribor; Bojan Bertalančič, K brodu 27, Maribor; Andrej Haložan, Slovenja vas 9; Stanko Štefanič, Rucmanci 53.

PIŠE: **ING. MIRAN GLUŠIČ** / V VRTU

Iz malega v veliki traven

V začetku majnika se pomlad po brstenju in zgodnji setvi vrtnega rastlinja prične prevešati v drugo polovico, v kateri vrt vzcveti in ozeleni, s svojo bujno vegetacijo, zeleno vedrino in cvetočo barvitostjo pa nadaljuje svojstveno mogočno naravno pot in nagrajuje vrtnarjevo marljivostjo, še lepše pa z vrtnimi plodovi obogati jesen.

V SADNEM VRTU je brstenje in cvetenje večine sadnih vrst po za obdobje malega travna značilnih dveh skrajnih vremenskih preizkušnjah - v začetku meseca suša in toplota, ob koncu pa hlad in mokrota - prešlo v obdobju velikega travna v normalno nadaljnjo rast in razvoj. Kakšne bodo posledice pozebe na sadnem drevju, še končne ocene ni mogoče skleniti. Obdobje cvetenja se je časovno zelo razvleklo, hladno vreme pa je oviralo izlet čebel in s tem oprashaevanje, kar se bo končno izrazilo šele z junijskim redčenjem plodičev. Vsako takšno vremensko spremenljivo, za sadno drevje neugodno vreme, kot je bilo letošnje v mesecu aprilu, ima za posledico, da so rastline manj utrjene in manj odporne pred okužbami z različnimi rastlinskimi boleznimi in napadi sadnih škodljivcev.

Časovno zgodnejši je pojav rastlinskih listnih uši. Pojavijo se na mladih poganjkih v obliki kolonij in črpajo rastlinski sok s takšno močjo, da se prično listi zvijati, rastni vršiček pa preneha rasti že v drugi ali tretji dan po napadu. Ker so gnezdišča lahko opazna, jih v prvi fazi razvoja zlasti v manjših vrtovih z nekaj sadnimi drevesi sproti uničujemo tako, da napadene poganjke, obložene z ušmi, porežemo in sežgemo. Takšno sprotno uničevanje škodljivca je učinkovito tudi zaradi tega, ker se iz ličink prvega rodu že v nekaj dneh razvijejo spolno zrele samice in prično zalagati veliko količino novega rodu. Na pojav listnih uši je potrebna izredna pozornost, saj rastline ne samo izčrpavajo, temveč prenašajo viruse bolezni. Ne sezimo takoj po strupenih pripravkih, pač pa je zatiranje rastlinskih uši tem lažje obvladljivo, kolikor več jih uničimo že v zasnovi na mehaničen način. Učinkovito uničevanje rastlinskih uši je mogoče le s pripravki sistemiki, ki prodrejo v rastlinski sok in uničujejo sesajoče uši. Pri ravnanju s temi pripravki moramo biti pozorni, da jih ne uporabljamo tik pred obiranjem plodov, ker je njihovo delovanje trajnejše in globinsko.

V OKRASNEM VRTU tla okrog grmovnic in drugih stebelnih trajnic, pri katerih se poleg poganjki ne ukoreninijo zaradi razraščanja in razmnoževanja, pokrijemo z zastirkio iz mletega lubja. Mleto lubje zadržuje v tleh vlago in preprečuje rast plevelov, odvisno od drevesne vrste, iz katere so sekanci, pa je tudi čas, v katerem se lubje humificira in tako tla pod trajnicami bogati s trajnim humusom. Pred zastiranjem z lubjem tla temeljito očistimo in s koreninami vred odstranimo plevele, okoplujemo in poravnamo. Plast lubja naj ne bo plitvejša od 3 cm in ne debelejša od 5 cm. Mleto lubje iz vrst iglavcev, ki vsebuje več drevesne smole, in bolj groba sestava sekancev je trpežnejša in služi kot zastirka lahko več let. Drevesni sekanci so uporabni tudi za vrtno potke in dajejo okrasnemu in bivalnemu vrtu prijaznejši in naravnejši videz kot beton in drugi tuji materiali.

V ZELENJAVNEM VRTU se je po obilnem dežju, ki je vrtno gre-dice napojil, v drugi polovici aprila pričela bujna vegetacija vrtnega rastlinja. Sedaj je optimalen čas za redna opravila pri negi posevkov, njihovom dognojevanju, varstvu in obdelavi tal. Vrtnih posevkov v začetku vegetacije ne ogrožajo toliko rastlinske bolezni, ker je njihov razvoj preprečevalo hladno vreme, so se pa v tem času že pojavili različni talni škodljivci, predvsem pa strune, polži in bramorji. Zatiramo jih na različne načine, v nobenem primeru pa ne sezimo takoj po kemičnih pripravkih, pač pa prej poskusimo z načini, ki škodljivce odvrtaajo, ali jih z nestrupenimi vabami zbiramo in nato mehanično uničimo.

Pri obdelavi vrtnih tal je pomembno, da v prevlažni zemlji ne sejemo, sadimo, da je ne rahljamo, kar še posebej velja za težja ilovnata ali glinasta vrtna tla. Z obdelavo premokre zemlje tla steptamo, pokvarimo ji zlog, zmanjšamo zračnost in uničujemo drobnoživke in druge organizme, pomembne za rodovitnost tal.

Zemlja se je dovolj ogrela tudi za kaljivost tistih vrtnih semen, ni kalijo pri nižji talni toploti, zato lahko na prsto sejemo semena in sadimo sadike vseh vrst vrtnin, ki jih namenjamu pridelovati. Nasade kumaric, jedilnih bučk, jajčevcev in podobnih vrtnin, občutljivih na nizke temperature, v kritičnih nočeh, če bi bila napovedana ohladitev do možnih pomladanskih slan, pokrijemo s kopenasto folijo.

Posevke vrtnin, ki smo jih imeli doslej prekrite s kopenasto folijo, lahko postopoma odkrijemo, da bo mogoča njihova nega in obdelava. Še ves mesec maj je priporočljivo imeti čebulnice prekrite s kopenasto folijo, da preprečimo zaleganje jajčec čebulne muhe in porove zavrtavke. Prekrivala namestimo ohlapno, da rast čebulnih listov ne bo ovirana.

***

Po biokolektarju je priporočljivo sejati in saditi rastline, ki jih pridelujemo zaradi plodov, od 10. do 20. maja, zaradi korenine od 3. do 5. ter 12. in 13. maja, zaradi lista od 8. do 10. maja in zaradi cveta od 5. do 7. maja.

Miran Glušič, ing. agr.

PRIPRAVLJA MAG. BOJAN ŠINKO, SPEC. KLIN. PSIH. / KAKO OBVARUJEMO DUŠEVNO ZDRAVJE – 380. NAD.

Duševno zdravje otrok in mladostnikov

92. nadaljevanje

Povezava med klinično prakso in promocijo duševnega zdravja otrok in mladostnikov -

4. nadaljevanje

Danes ne govorimo več zgolj o slabo definiranih vedenjskih in čustvenih motnjah, saj se tudi pri otrocih pojavlja precejšnje število različnih sindromov, ki terjajo različno obravnavo. Vrsta in prognoza različnih otroških psihiatričnih motenj zahtevata natančnejšo diferencialno diagnostiko. Terapije so mnogo bolj usmerjene, časovno omejene in vključujejo različne vrste psiholoških intervencij. Psihološke intervencije so, za razliko od tistih v 50. letih, danes usmerjajo na stvarne življenjske probleme, na aktivno obvladovanje, na strategijo reševanja problemov in na vedenjske možnosti in posledice. Na otroke se ne gleda več kot na pasivne prejemnike vplivov iz okolja. Znan je pomen razlik v temperamentu in pomen socializacijskega procesa, v katerem otrok prav tako aktivno vpliva na

ravnanje staršev in drugih ljudi kot oni na njegovo. Kliniki upoštevajo povezanost psihopatologije s šolskimi težavami in kognitivnimi deficiti ter pomembnost otrokovih izkušenj v šoli in širši skupnosti. Danes so terapevtske intervencije usmerjene na ublažitev učnih težav, na spremembe v šolskem okolju ali na otrokove metode obvladovanja problemov izven doma ali znotraj družine.

Sami kliniki se marsikdaj ne zavedajo, da so postale dejavnosti, kot so izobraževanje, skupnostno in prostovoljno delo, zagovorništvo, pravzaprav sestavni del sodobne klinične prakse, ki si prizadeva za vzpodbujanje duševnega zdravja tako pri otrocih pacientih kot pri skupinah otrok z različnimi vrstami biološke ali psihosocialne ogroženosti.

Še o tem pa naslednjič.

RADIOPTUJ
89,8+98,2+104,3MHz

TEDNIK
Stajerska kronika

Družba za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK, d.o.o., RADIO-TEDNIK p.p. 95, Račeva 6, 9250 Ptuj, tel.: 02/749-34-10, 02/749-34-37, faks: 02/749-34-35, elektronska pošta: nabiralnik@radio-tednik.si, spletne strani: http://www.radio-tednik.si

02 / 749-34-15, Marijana (TEDNIK)

02 / 749-34-14, Bojana (TEDNIK)

Marketing Radio-Tednik Ptuj

KLIMATSKE NAPRAVE V AVTOMOBILIH

Nasveti za uporabo in vzdrževanje

Pripravi: MIHAEL TOŠ

Dnevi se daljšajo, bliža se toplejši del leta, kaj je torej lepšega, kot se ob vročih dneh voziti v prijetno ohlajenem avtomobilu. To udobje nam omogoča klimatska naprava, dandanes skorajda že serijska oprema večine novih avtomobilov. Obstaja jih skoraj toliko izvedb, kot je tipov vozil.

Klimatska naprava v avtomobilu deluje podobno kot hladilnik v gospodinjstvu. Kot hladilno sredstvo uporablja plin z oznako R134a, ki okolju ni škodljiv. Značilnost tega sredstva je, da v sistemu spreminja agregatno stanje in s tem prejema ali oddaja veliko količino

toplote. Ko kompresor naprave plin stisne na visok tlak, se ta istočasno segreje na približno 70 stopinj Celzija. Plin z visoko temperaturo in visokim tlakom nato potuje v kondenzator, kjer pri konstantnem tlaku oddaja toploto v okolico. Pri izhodu iz kondenzatorja se hladilno sred-

stvo utekočinja. Tekoči plin nato potuje skozi filter, v katerem se iz njega izločita morebitna vlaga in umazanija. Filter obenem služi tudi kot raztezna posoda. Nato plin potuje do razteznega ventila, ki je nameščen tik pred izparjevalcem. Pri prehodu skozi ventil, ki deluje kot dušilka, tlak hladilnega sredstva pade na približno 1 bar, temperatura pa na minus 10 stopinj Celzija. Hladilno sredstvo se na tem mestu začne uparjati. Pri prehodu iz tekočega v plinasto stanje sistem potrebuje veliko toplote - zunanji zrak ob stiku s površino izparjevalca odda svojo toploto in se pri tem ohladi. Tako ohlajeni zrak ventilator skozi zračne reže pošilja v notranjost vozila. Hladilno sredstvo, ki je na izhodu iz izparjevalca v plinastem stanju, nato vsesa kompresor in opisan cikel se ponovi. Ko se zrak v stiku z izparjevalcem ohladi, preide vsebnost vlage čez mejo nasičenosti in izloča se voda. Ta kot stranski produkt hlajenja po posebni odtočni cevi izteka iz avtomobila.

Intenzivnost hlajenja notranjosti avtomobila lahko prilagajamo svojemu počutju. Regulacija je pri enostavnejših napravah ročna, sodobnejše klimatske naprave pa imajo že elektronsko regulacijo zelene temperature v avtomobilu, ki jo s pomočjo posebnega sistema in senzorjev v kabini krmili računalnik.

Delovanje klimatske naprave je precej zapleteno. Naprava ima številne sestavne dele, ki mora-

jo delovati brezhibno, če želimo doseči želen učinek hlajenja. Zato je za klimatsko napravo potrebno skrbeti, kontrolirati njeno delovanje in jo redno servisirati. Pri avtomobilih z vgrajeno klimatsko napravo so bolj obremenjeni tudi motorji, saj se hitreje segrevajo, zato je pri njih potrebno večkrat kontrolirati nivo hladilne tekočine.

Za brezhibno delovanje klimatske naprave je vzdrževalni servis priporočljivo opraviti enkrat letno oziroma po vsakih 20.000 prevoženih km pri bencinskih in vsakih 30.000 prevoženih km pri dizelskih motorjih. Na vsaki dve leti pa je priporočljiva menjava filtra v klimatski napravi.

Toyota napoveduje do leta 2010 15-odstotni svetovni tržni delež

Japonski avtomobilski koncern Toyota, tretji največji svetovni proizvajalec, ima visoke cilje. Predsednik družbe Fudžita Čoja je namreč napovedal povečanje svetovnega tržnega deleža Toyote s sedanjih 10,2 na 15 odstotkov, ta cilj pa naj bi dosegli do leta 2010. S tem bi Toyota postala vodilni svetovni avtomobilski proizvajalec. Ob predpostavki, da General Motors ne poveča deleža niti ne prevzame skupine Fiat, bi tako prehitela to družbo, ki ima zdaj 14,8-odstotni tržni delež v svetu, in velikana Ford, ki ima 12,4-odstotni svetovni tržni delež.

Vendar so pri Toyoti kljub vsemu previdni. "Toyota smo pripeljali do 10-odstotnega deleža.

Seat Ibiza

Yugi in floride po novem s Peugeotovimi motorji

Predstavniki kragujevske tovarne avtomobilov Zastava so podpisali pogodbo o sodelovanju s francoskim avtomobilskim koncernom PSA. V nove modele yuga in floride bodo tako v bodoče vgrajevali standardne motorje iz Peugeotovega programa. Pri tem gre za agregate z 1,1 do 1,6 litra prostornine, ki izpolnjujejo veljavne ekološke standarde. Količine dobavljenih motorjev vnaprej niso določili, saj bo v prvi meri odvisna od uspešnosti prodaje Zastavinih vozil. Modeli s Peugeotovimi motorji bodo v prodaji predvidoma od septembra, namenjeni pa bodo tujim trgom.

Yugo bo spet poskušal v ZDA

Malcolm Bricklin, soustanovitelj družb Subaru of America in Yugo America, je napovedal, da bo ameriškem trgu znova predstavil Zastavin yugo. Pogodbe namerava skleniti s kakšnimi desetimi distributerji po vseh Združenih državah Amerike, vsak pa naj bi imel od 15

gram in trivaljni bencinski motor z močjo 47 kilovatov.

Novi model popularnega avtomobila bo sprva na voljo v treh različicah, *stella*, *sport* in *signo*, ter dveh izvedbah karoserije, 3- in 5- vratna. Pestra bo tudi izbira motorjev: bencinski z močjo 47, 55, 74 in 132 kilovatov ter dizelski z močjo 47, 74 in 96 kilovatov. Menjalniki bodo trije: pet- in šeststopenjski ročni ter štiristopenjski samodejni.

Na zunaj je najprej opazna povsem nova zasnova karoserije brez utorov za odvod vode. Stranske zaščitne letve pa so pri vseh različicah serijske. Nova sta tudi armaturna plošča in kombiniran instrument, na novo so oblikovani sedeži s predaloma pod prednjima sedežema. Prtljažnik je večji za 17 litrov, več prostora pa je tudi med prednjimi in zadnjimi sedeži.

Veliko pozornosti so pri načrtovanju nove *ibize* namenili tudi varnosti. Tako je vgrajen aktivni ojačevalnik zavorne moči, žarometi so ksenonski, serijsko je vgrajena blokada motorja s tajno kodo, sovoznikovo zračno blazino je mogoče izklopiti, vgrajen pa je tudi poseben sistem "isofix" za otroške varnostne sedeže. Obogatili so tudi spisek opreme, ki povečuje udobnost voznika in potnikov. Servo volan je v vseh različicah nastavljen po dolžini in globini. Zunanji ogledali sta električno nastavljivi, v armaturni plošči pa je držalo za pijačo. Po posebnem naročilu v tovarni v vozilo vgradijo navigacijski sistem, klimatsko napravo, CD-strežnik v sovoznikovem predalu ali radio s CD-predvajalnikom ali pa kar poseben avdiopak z osmimi zvočniki.

Maloprodajnih cen za slovensko tržišče še niso določili, slišati pa je, da se bodo cene novih različic *ibize* na evropskem trgu gibale nekako med 13.000 evri za *ibizo 1,2 sport* in 20.000 evri za *ibizo TDi 130 sport*.

Spodbuda za vozila, prijazna do okolja

Britanska okoljevarstvena agencija in tiskarska družba Ultrachem sta pred kratkim voznikom, ki opravljajo prevoze za to tiskarno, predstavili svojo politiko spodbujanja uporabe do okolja prijaznejših vozil. Tiskarna se je odločila voznikom za polovico znižati najemnino za vozila, če najamejo avto s seznama tako imenovanih zelenih vozil. Vozniki so se najprej odločili za deset Volvovih vozil S60 Bi-Fuel LPG (Liquefied Petroleum Gas) in enega V40 LPG Bi-Fuel. V naslednjem letu in pol načrtujejo tako zamenjati še petdeset vozil in ocenjujejo, da bodo s tem za trideset odstotkov znižali stroške za gorivo.

V maju nova Seat Ibiza

Med najpomembnejše inovacije nove *ibize*, ki bo med slovenske kupce zapeljala v mesecu maju, sodijo lasersko varjenje, oblikovanje delov z vodo pod pritiskom, elektrohidravlični servovolani, dizelski motorji s sistemom vbrizgavanja s tlačilkami na šobe, turbopolnilnik z nastavljivo geometrijo, satelitski navigacijski sistem, avtomatska klimatska naprava, elektronski stabilizacijski pro-

Toyota Corolla

Petodstotno povečanje sedanje navzočnosti na trgu je vizija, ne cilj," pravi Akio Macubara. "Pravi razlog napovedi je spodbuditi zaposlene k večji učinkovitosti. Tudi če nam ne uspe, bo cilj zagotovo povzročil pozitivne spremembe v družbi," dodaja Macubara. Njihov program "Global vision 2010" vsebuje namreč tako sprejetje okoljevarstvenih tem, razvoj informacijske tehnologije, pa tudi decentralizacijo vodenja in možnost združitve s podjetji, česar Macubara ne izključuje v celoti.

Da bi Toyota dosegla svoj cilj, bi morala na leto prodati 9,13 milijona vozil, kar je približno tri milijone več kot leta 2001. Analitiki ocenjujejo, da se novi trgi, kot sta Kitajska in Indija, do takrat še ne bodo dovolj razvili, da bi to število bilo realno doseči.

Ročna in avtomatska klimatska naprava

TEDNIK

POSTANITE NOVI NAROČNIK TEDNIKA
VAŠE ŠTAJERSKE KRONIKE IN IZKORISTITE
PRILOŽNOST:

NAROČILNICA:

Naročam časopis Tednik do pisnega preklica, pri čemer bom prve štiri številke prejemal(a) brezplačno. Naročnino bom poravnava(a) v trimesečnih obrokih.

NOV NAROČNIK:

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

DŠ: _____, Tel.: _____

Datum naročila in podpis: _____

Naročilnico pošljite na naslov: Radio-Tednik d.o.o., Raičeva 6, 2250 PTUJ.
Novi naročnik s podpisom na naročilnici potrjuje, da na TEDNIK doslej ni bil naročen oziroma je prekinil naročniško razmerje pred več kot 120 dnevi.

SVOJ ČASOPIS DOBITE EN MESEC BREZPLAČNO

glasbene novice

Glasbene novice na formatu singla ali albuma v Evropi izhajajo vsak ponedeljek, radijske postaje pa dobijo novo glasbo že veliko prej in njihova naloga je, da iz nove pesmi naredijo hit.

***

Britansko skupino **ATOMIC KITTEN** sestavljajo *Natasha Hamilton, Jenny Frost in Liz McClarrion*. Trio "sanjskih" žensk je zblestel z mega hitom *Whole Again* in dobrim pop albumom *Right Now*. Popularna skupina v novi popevki *IT'S OK* (****) zveni zelo znano, saj je tudi ta lahkotna, umirjena in spevna pop harmonija.

***

Britanska pevka **DIDO** je debitantski fenomenalen album naslovila z *No Angel* in nam z njega že ponudila štiri uspešnice *Thank You, Here With Me, All You Want in Hunter*. Fatalna blondinka ponovno zapeljuje z novo skladbo *DON'T THINK OF ME* (****), ki jo spremlja mojstrsko besedilo z ženskim vprašanjem: "Zakaj je z njim ona in ne jaz?"

***

B3 je mlada skupina, ki je zblestela s priredbo klasike skupine *Bee Gees* z naslovom *You Win Again*. Trije najstniki so priredili še eno klasiko iz 70. skupine *Bee Gees* z naslovom *I.O.I.O.* (***); to je je sedaj prijetna srednje hitra mešanica popa ter komercialnega regija.

***

Ameriška skupina **DAKOTA MOON** je leta 1999 navduševala s pesmijo *Another Day Goes By*. Kvartet odličnih glasbenikov izvaja v skladbi *LOOKING FOR A PLACE TO LAND* (***), metodičen r&b in akustičen folk/rock.

***

Britanski pevec **ROBBIE WILLIAMS** je trenutno na lestvicah s skupino *1 Giant Leap* s komadom *My Culture*. V začetku leta je ta priznani pevec blestel s klasiko *Somethin Stupid* in albumom *Swing When You're Winning*. **ROBBIE** pa je samo v celinskem delu srednje Evrope izdal swing priredbo pesmi *MR. BOJANGLES* (***).

***

MANU CHAO bo nastopil 30. maja v ljubljanskih Križankah s skupino *Radio Bemba*. Odličen glasbenik je s četrtega albuma *Proxima Estacion: Esperanza* pripravil veselo plesno pesem *MR. BOBBY* (***), ki pa je čista kopija njegovega super hita *Me Gustas Tu*.

***

V ZDA je zelo popularen film *Blade II*, v katerem glavno vlogo igra *Wesley Snipes*. Trenutno pa je na 1. mestu ameriške filmske lestvice znanstvenofantastični film *The Scorpions King*. Film *Blade II* prinaša tudi dobro glasbo naslednjih izvajalcev: *Roni Size & Cypress Hill, Fatboy Slim & Eve, Paul Oakenfold & Ice Cube, Gorillaz & Redman, Moby & Mystikal ...* Prvi single s tega soundracka prispeva duet *MOS DEF & MASSIVE ATTACK* z naslovom *I AGAINST I* (***), ki je mešanica bizarnega rapa ter sodobnega trip-hop.

***

Ameriški band **NO DOUBT** sestavljajo *Tony Kanal, Tom Dummat, Andrew Young, Eric Stefani in Gwen Stefani*. Po mega uspešnici *Hey Baby* je kvintet spet v formi v komadu *HELLA GOD* (***), ki temelji na rock, ska in regi ritmih.

***

Britanska skupina **NEW ORDER** je bila najbolj v modi s temi tremi hiti: *Blue Monday, True Faith in World In Motion*. Lani se je skupina po šestih letih vrnila z novim hitom *Crystal* in albumom *Get Ready*. Trio izvaja računalniško-sintisajzersko elektro rock godbo z naslovom *HERE TO STAY* (***).

***

Ameriška skupina **GOO GOO DOLLS** je zaslovela s skladbo *Name*, medtem ko njihova največja uspešnica nosi naslov *Iris* (skladba prihaja iz filma *City of Angels*). Trio izvaja vrhunsko in zelo domiselno rock skladbo *HERE IS GONE* (****), ki jo najdete na zgoščenki *Gutterflower*.

***

CREED so letos že prodali več kot 4 milijone primerkov novega albuma *Wheathered*. Kulna ameriška zasedba me je tokrat razočarala z neobdelano, grobo in zateženo rock balado *BULLETS* (**).

David Breznik

Mladi dopisniki

MARSOVČEK PRI MENI DOMA

Bila sem v sobici. Naenkrat je postala sobica zelo svetla. Stopila sem k oknu. Zagledala sem vesoljsko ladjo, ki se je spuščala na naše dvorišče. Iz nje je stopil čuden možic. Bil je majhne postave, imel je zeleno kožo, velike rdeče oči, na glavi je imel dva senzorja, dolge roke in majhne noge. Povabila sem ga v hišo. Bil je prijazen. Ime mu je bilo Niki. Vstopila sva v mojo sobo. Zagledal je sintisajzer. Začel je igrati nanj. Zaslišala se je lepa glasba. Skupaj sva zaigrala nekaj pesmi. Naslednji dan je šel z mano v šolo. Vsi sošolci z učiteljico so se ga prestrašili. Razložila sem jim, da je Niki prijazen. Pri uri glasbene vzgoje sva skupaj zaigrala nekaj pesmi. Poslušalci so bili navdušeni. Dobila sva gromozanski aplavz.

Zaslišala se je ura. Odprla sem oči in ugotovila, da so to bile le sanje.

Katja Šterbak, 3. r., OŠ Lovrenc na Dr. polju

SPET V STARI RAZRED

Čisto utrujeni, zelo še zaspalni

in v šolo se odpravimo ob uri rani, že dobro navajeni za dolgi pouk,

saj nam učenje je v nauk. V četrtek spet veseli smo, saj se pri novinarskem krožku

v stari učilnici srečamo. V njej smo mi najstniki in še majhni četrtičarji. Razred isti kakor lani, le stropi prepleskani. Klopi, stoli novi, le za omaro mišji rovi. Učiteljica še vedno prijazna,

vendar vsakega poredneža zana.

V tej učilnici mi je lepo in upam, da še naprej bo tako.

Aljoša Slameršak, 5. a, OŠ Mladika

ZAKLJUČEK BRALNE ZNAČKE

V sredo smo se odpravili v dvorano vsi učenci Osnovne šole Miklavž pri Ormožu na zaključek bralne značke. Ko je prišel v dvorano gospod Tone Pavček, smo mu zaploskali. Nastopil je pevski zbor Tilen in učenci s

svojimi zgodbami in pesmimi. Tone Pavček nam je pripovedoval, kako ni maral šole in kako so hodili na izlet. Zelo pozorno smo ga poslušali. nato nam je razdelil bralne značke. Bila sem zelo vesela in lepo sem se počutila, ko so mi ploskali. Moja najljubša knjiga je *Sneguljčica* in sedem palčkov. Letos sem prebrala že 103 knjige. Tudi še naprej bom rada brala knjige.

Katja Kosajnč, 2. a, OŠ Miklavž pri Ormožu

MED PRAZNIKI

V soboto smo se odpeljali na morje. Vozili smo se štiri ure. Med vožnjo smo se ustavili pri majhnem slapu. Tam smo si natočili vodo in nekaj pojedli. Ko smo pojedli in se odpravili na pot, smo prišli v Stinico. Najprej smo pojedli kosilo. Mami in ati sta spila kavo, jaz pa sem šel pozdravit prijatelje. Prijatelji so rekli, naj pridemo na viski. Ko smo se vračali od Milke in Dragota, smo šli na sprehod. Zvečer sva z Urško igrala igrice in klepetala. V nedeljo smo igrali tenis in se sprehajali ob obali. Hitro je prišel ponedeljek. Malo sem računal, potem pa smo vsi štirje igrali tenis. Urša in ati sta bila boljša in stanaju z mami premagala. Po kosilu smo pospravili in se odpravili proti domu. In tako smo se imeli vse tri dni lepo.

Rok Štumberger, 3. b, OŠ Hajdina

MOJ DEDEK

Moj dedek je star 69 let. Ime mu je Alojz. Živi pri nas doma. Zelo rad prebira časopis in re-

šuje križanke. Na glavi nosi črn klobuk. Nosi pa tudi očala. Velikokrat mi pomaga.

Ima majhno glavo in sive oči. Njegovi lasje so že posiveli. Je močne postave. Največkrat ima oblečeno rjavo suknjo in črne hlače. Zelo slabo hodi, zato ima palico. Velikokrat me tudi pošlje v trgovino. Z mojim dedkom se zelo rada igrava in smejeva. Svojega dedka imam zelo rada.

Katja Sladnjak, 4. r., OŠ Podgorci

DAN ODPRTIH VRAT

V torek, 26. marca, bil v OŠ Juršinci dan odprtih vrat. Pouka nismo imeli, saj smo izdelovali različne izdelke. Delavnice so se pričele ob 15.00 uri. Jaz sem risala na steklo. Prišla je tudi moja mamica. Risali smo na kozarce in vazе. Na kozarce sem narisala rožico in rumene pikice. Mami je narisala lepega modrega metuljčka. Nato smo risali na prozorno folijo. Ker se je približevala velika noč, smo risali zajčke in pirhe. Ko smo končali, smo naredili razstavo. To delavnico je vodila učiteljica Cirila Kračun. Otroci smo odšli domov, starši pa so imeli govorilne ure. Ta dan je bil nekaj posebnega.

Veronika Mikolič, 2. r., OŠ Juršinci

BIL SEM BOLAN

Ko sem tekkel po hladnem zraku, sem se prehladil. Nisem šel v šolo, ampak k zdravniku. Vzel mi je kri in zmeril vročino. Potem sem moral iti v bolnico. Dajali so mi injekcije. Ko sem se vrnil domov, sem šel spet v šolo. Spet sem imel prijatelje in prijateljice.

Matej Kristl, 2. a, OŠ Gorišnica

IZŠLI NAJVEČJI HITI NEKDANJH JUGOSLOVANSKIH REPUBLIK

Ex jugoslovanski velikani

26. marca je izšla pri založbi **Hipersound Records** v sodelovanju z založbama **Biveko** in **Mandarina** nova kompilacija (dvojni CD na enem za ceno enega), ki vsebuje kar 21 hitov največjih glasbenikov in avtorjev bivše SFRJ, hkrati pa prinaša tudi nekaj presenečenj v obliki duetov!

Na "zgodovinski kompilaciji" najdemo pesmi glasbenikov iz vseh bivših jugoslovanskih republik, kot so: **Bajaga, Novi fosili, Vladko Stefanovski, Harris Džinović, Srebrna krila, Ceca, Riblja čorba, Lepa Brena, Neki to vole vruče, Vlado Kalember, Magazin, Jasmin Stavros, Doris Dragović, Željko**

ko Sašić itd. in avtorjev, kot so **Gibonni, Rajko Dujmić, Alka Vuica, Stevo Cvikić** itd. Vse skladbe so bile na novo remasterizirane, tako da so tudi starejši posnetki slišati kot novi. Posebnost tega cedeja je tudi, da je na njem kar nekaj duetov in trije remiksi. CD je sestavljen tako, da bo vseh prav vsem generacijam, primeren je za vsako zabavo, za poslušanje v avtu, skratka primeren za vsakogar in vse priložnosti !!! Hkrati je idealno darilo, saj gre za dvojni CD za ceno enega!!!

Popularnih 10 radia Ptuj

89.8 Mhz 98.2 Mhz 104.3 Mhz

1. Escape - ENRIQUE IGLESIAS
2. I'm not a Girl, not yet a Woman - BRITNEY SPEARS
3. A New Day Has Come - CELINE DION
4. Like a Prayer - MADHOUSE
5. If Tomorrow Never Comes - RONAN KEATING
6. Celebration - DJ BOBO
7. Whenever Wherever - SHAKIRA
8. How you Remind me - NICKLEBACK
9. Murder on the Dance Floor - SOPHIE ELLIS BEXTOR
10. Freeek! - GEORGE MICHAEL

vsako soboto med 21. in 22. uro

Župnik se je prijel za glavo: "Peter, ko sem te zadnjič srečal si mi zatrjeval, da si srečen, ker si tizen! Danes si pa spet pijan!" "Ja, gospod župnik, danes pač nisem srečen!"

***

"Natakar, prinesite mi krožnik ambrozije!"

"Ambrozije? Kaj pa je to?"

"To je jed bogov, ki jim daje nesmrtnost."

"Oprostite," se zdrzne natakar, "nisem vas prepoznal."

***

Ko se je žena pozno zvečer vrnila s sestanka ob kavici, jo je mož vprašal:

"O čem pa se pogovarjate med seboj same ženske?"

"O istih stvareh kot vi moški ob točilnem pultu!"

"Pa vas ni nič sram?"

***

Poštar se je ustavil ob svetilniku in glasno zavpil:

"Egon, pridi dol, pismo si dobil!"

Pa se je oglasil Egon iz vrha svetilnika:

"Prinesi ga gor, drugače se bom naročil na dnevni časopis!"

***

"Tone, slišal sem, da imaš danes vozniški izpit!"

"Ja, je že za menoj."

"Si ga uspešno naredil?"

"Ne vem, član izpitne komisije me ne mara."

"Ah, to si samo domišljaš. Kaj ti je pa rekel?"

"Nič. Ko so ga bolničarji nalagali na nosila, me je samo grdo pogledal."

***

V samostanu so gradbeni delavci renovirali prostore. V kuhinji so nune skuhale preveč juhe, zato je mati prednica naročila nuni Mariji, naj odvečno juho odnese delavcem, saj so verjetno pošteno lačni.

Nuna Marija je sklenila, da bo delavce prej malo povprašala o veri, da bo videla, ali so verni ali ne. Ko je prišla z juho na gradbišče, je vprašala enega od delavcev:

"Ali poznate Poncija Pilata?"

Delavec se obrne proti skupini kolegov in zavpije:

"Ali kdo pozna Poncija Pilata?"

"Zakaj?" se zadere nekdo nazaj.

"Njegova stara mu je prinesla juho!"

***

"Imate morda novoletne voščilnice z napisom: 'Moji edini ljubezni?'"

"Imamo."

"Dvajset takih voščilnic, prosim."

***

Policist pleše v diskoteki s prikupnim dekletom in med plesom mu ona reče: "Foj, kako je tu akustično!"

"Ja, tudi meni drsi!" ji odgovori policist.

***

Kaj je skupnega ženskim prsim in električnim vlakcem?

Oboje je narejeno za otroke, igrajo pa se očetje!

ZA RAZVEDRILO

SESTAVIL: EDI KLASINC		OGNJENI ZUBELJ	TENIŠKI LOPAR	MESTO NA TIROLSKEM	PREROKOVANJE S POMOČJO KART	LETOVIŠČE PRI OPATJI	FRANCOSKI PRIPOVEDNIK (PAUL)										
RADIO TEDNIK PTUJ	ZNAČAJ	VOJAŠKI NAPAD	NAŠ NOGOMETAŠ KLANČIČ	RIBA IZ DRUŽINE KRAPOVCEV	KMETOVSTVO OLGA IVANOVIČ							EVA NOVŠAK	VEČANJE	RUSKA JUHA ŽENSKO IME	NERODNEŽ	VLAK	CANKAR
SOVRAŽNIK VSEH RIBIČEV								IZ BESEDE TEREK	MOŠKA OSEBA IZ FILMA "VESNA"	PONAVLJAL. GLAGOL SODRGA, SVOJAT							
PISEC AFORIZMOV								RUDI ŠELIGO	VZPETINA NAD TACNOM								
NAŠ SMUČAR MLEKUŽ					TRAČNICA REKA JALU (KOREJSKO)				IT. IGRALKA (MARILU) JAP. SMUČAR (SUMIHIRO)				GRŠKO BOŽANSTVO MORJA				
MESTO V JUGOZAH. ROMUNJI						VOLKSWAGNOV AVTO	SL. NOGOM. (LJUBIŠA) ARALSKO JEZERO						TINA TURNER MEHKO USNJE		JOSIP TITO	IZPLAKOVALNIK	POKRAJINA V INDIJI
KAREL ZELENGO			ZADETEK PRI TOMBOLI GOST DIM. MIRC					OLGA BAN		JAPONSKI DROBIŽ PISATELJ VELIKANOVIC			ŠVEDSKA SKUPINA ZADETEK PRI NOGOMETU				
NAVIHANEC				SMOLARJEVA PESEM 3,14				ŠVEDSKA IGRALKA ZETTERLING CIAN			KAREL CAPUDER	SREBRO ANTON INGOLIČ		DIVJA MAČKA SILICIJ			
POSODA Z VODO ZA MERJENJE IZHLEPEVANJA																	
FRANCOSKO POLITIČNO GIBANJE																	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE: Vodoravno: omika, Suvad, Trani, brana, pravopis, operativa, električna, Valbruna, kserosol, ara, Aja, črna talnina, Land, Vito, ano, sin NN, Ru, LE, San, Ogenj do zadnjega diha, savana, afriški piton, tlačan, janka, Simart. **UGANKARSKI SLOVARČEK:** AMNOK = korejsko ime za reko Jalu, ANINA = rudarsko in industrijsko mesto v JZ Romuniji, ASAM = gorovje in pokrajina v Indiji, MEMO = ameriški dirkač formule cart Gidley, SARON = grško zavetniško božanstvo morja, STAMS = avstrijsko mesto na Tirolskem v dolini reke Inn, ŠTRBAC = slovenski nogometaš (Ljubiša, 1981), TOLO = italijanska filmska igralka (Marilu, 1944), TOMII = japonski alpski smučar (Sumiro)

OVEN 20. 3. do 20. 4.

Vojlno se prepustite svojim čustvom, ki se porajajo v vas in vas izpopolnjujejo, saj vam ravno ta občutek sreče daje zagon za uspešen start v poslu ter v osebnem življenju.

BIK 21. 4. do 20. 5.

Pričakovanja, ki jih tako težko čakate, se vam na žalost ne bodo izpolnila. Kljub temu da vam je usoda naklonjena, bodo skrbi in nesoglasja še nekaj časa vaši zvesti spremljevalci.

DVOJČKA 21. 5. do 20. 6.

Preprosto povedano, ste zelo srečen človek, čeprav se tega ne zavedate: imate finančno in moralno uspešen posel, kjer nizate uspeh za uspehom z vedno novimi projekti, predvsem pa srečno zvezo.

RAK 21. 6. do 22. 7.

Ne obremenjujte se preveč s svojimi čustvi, ki nastajajo v vas, ampak se enostavno prepustite času ter zaupajte svoji intuiciji, ki vas bo pripeljala ravno tja, kamor si želite.

LEV 23. 7. do 23. 8.

Vaša ljubezenska zveza je polna negotovosti, egoizma in provokacij, ki v vas ubijajo še zadnja čustva. Kdaj ste se nazadnje vprašali, koliko časa boste še zmogli igrati srečneža?

DEVICA 24. 8. do 23. 9.

Pred vami je najboljši in najplodnejši obdobje vašega poslovnega življenja. Izkoristite vse možnosti in napredujte v svojih sanjah ter si končno izpolnite svoje skrivne želje.

TEHTNICA 24. 9. do 23. 10.

Kljub vsem dvomom in negotovostim boste z olajšanjem ugotovili, da se ljubezen zopet vrača v vašo zvezo in dom, zopet bo vse tako, kot je treba, samo če ne boste začeli ponovno brskati po preteklosti.

ŠKORPIJON 24. 10. do 22. 11.

Imate vse možnosti za uspešno in idejno bogato ljubezensko zvezo, ki ima pred seboj dokaj prijetno in uspešno pot, samo če boste lahko pozabili vsa svoja razočaranja iz prejšnjih zvez.

STRELEC 23. 11. do 21. 12.

Po veliki žalosti in obupu prihaja v vaše življenje zopet veselje, saj boste dokaj uspešno izpeljali vsa svoja poslovna prizadevanja, s pomočjo katerih se boste zopet prebili na vrh.

KOZOROG 22. 12. do 20. 1.

Osvobodili se boste vseh spon preteklosti in končno zadihali s polnimi pljuči. Pred vami je uspešna pot, ki vodi samo navzgor. Samo pogumno naprej, izgubiti nimate kaj, samo pridobite lahko.

VODNAR 21. 1. do 19. 2.

Imate velik krog prijateljev, v katerem ste zelo cenjeni predvsem zaradi svojega razumevanja vseh njihovih navad in težav in ker vsakogar jemljete takšnega, kot je v resnici in kot bi moral biti.

RIBI 20. 2. do 20. 3.

Pred vami je uspešna in prijetna pot, polna novih izzivov, ki vam bodo prinesli velik moralni in finančni uspeh. Socialna in finančna varnost vam zagotavljata prijetno in brezskrbno prihodnost.

Horoskop je za vas napisala vedeževalka Majda, ki jo lahko dobite na tel. št. 090-43-94 in na elektronski pošti: majda.golubovic@netsi.net. Poiščite jo tudi na spletni strani: www.astrostudio-majda-sp.si.

šave.

... DA farmske odplake potem ne bodo več strošek, temveč dober prodajni artikel v majhnih stekleničkah.

... DA se je v Ptujju začela letna kopalna sezona. Uživanje v vodi je vse te dni zastoj, samo dežnik je treba zapreti.

... DA Janez in Vika ne bosta kandidirala za predsednika države. Žal bosta ostala vsak na svojem mestu.

VIDI SE ...

... DA se je markovski župan ob tokratnem prazniku znova zamislil nad usodo odvečne table. "Najraje bi jo vrgel nekam v Šturmolec!"

GOVORI SE ...

... DA red Slovence ubija, zbiranje in odlaganje odpadkov pa jim kravčlja živce.

... DA se menda afera slovenske korupcije širi tudi na Ptuj. Koliko plačate, da vam povem, koga se da pokupiti?

... DA je država delavcem za prvi maj poklonila nov zakon o delovnih razmerjih, da bo prazniku vrnjen pomen boja za preživetje.

... DA imajo nove šolske stavbe kratek rok trajanja. Graditelji računajo, da kmalu ne bo več otrok.

... DA bo s svinjske farne nehale smrdeči, ko bodo v krmila začeli mešati posebne di-

Aforizmi

by Fredi

Ko ljudem zmanjka kruha, jim ni več do političnih iger.

***

V odročnih krajih se lahko zaneseš le na priročne stvari.

***

Kuta je do moškosti zelo kruta.

***

Nikar lačni ne daj ribe. Nauči jo uloviti ribiča.

***

Pri nas si že vsak zvodnik domišlja, da je kulturni animator.

***

Še sreča, da niti sledni psi niso vedno dosledni.

***

Izgubil sem znanca. Pred dnevi je na ulici videl takšno žensko, da mu je pregorel srčni spodbujevalec.

***

Ko gledam sveže zaljubljene, se mi vse bolj zdi, da Amor poleg puščic v srca izstreljuje še kamne v glave.

LUJZEK**Dober den vsoki den!**

Rodilo se je sunčno in hladno nedeljsko jutro. Pod brajdami kože osem stopinj celzija. Dež nas je dobro namoča, tak ke majo še žabe v mlakah mokra plavališča. V goricah so nas gosence, ki jim provimo zemljomerke, napale, tak ke je to že prova trgateg grozdja. Tote grdobe, ki ponoči iz zemlje prilezejo, požerejo oči na šparonih in reznikih, tak ke tam več nemre zrasti grozdek. Poleg škropleja se je začela lov na tote državne škodljivce

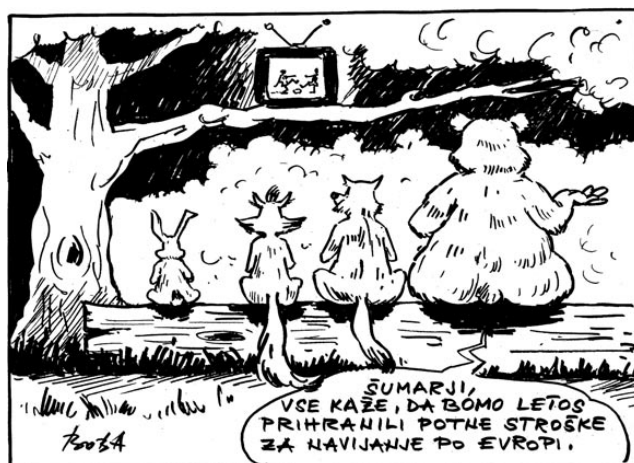
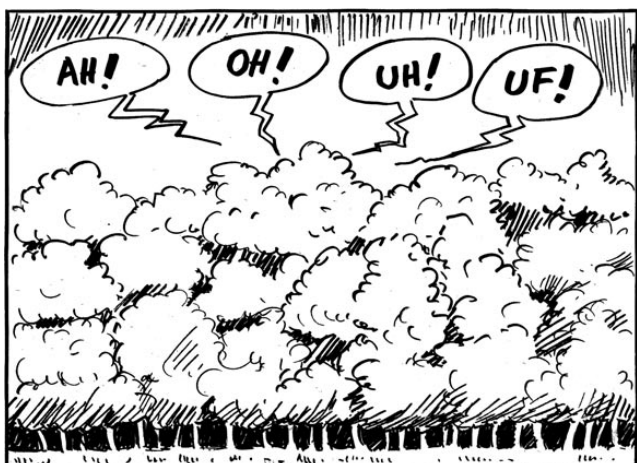
tudi z ročnimi sredstvi. Moj sosid Juža je sred noči hoda v gorico z električno lučjo, zgraba škodljivca s pinceto in gosenico lastnoročno do smrti doj buja. Še boj strokovno pa se je znajša vinogradnik Štefek, ki je trseke malo nad zemljo namaza z lepilom, s kerim lahko tudi miši, podgane, sršene in ose lovimo. Ko je zemljomerka na svojem bojnem pohodu prišla v dotik z lepilom, je lahko samo še očenaš zmolila in se čez določen cajt preselila na drugi svet grozdje zobat.

Kaj čemo tokšna je pač borba za obstoj in življenjski prostor pod suncom, s toto razliko, da zemljomerka samo ponoči škodo dela, drugi državni škodljivci, razen tatov in vlomilcov, pa so običajno aktivni podnevi, s tistimi vred, ki hodijo samo z dvema nogama.

Glih zaj je začaja tak mrzel veter pihati, ke sen se moga na tolo preseliti k Mici, ki v kuhinji pri šporhetti z nekšnimi nedeljskimi dobrotami vred diši. Vete, moja Mica je tak dobra kuharica, ke sen jaz iz leta v leto malo boj okrogel.

Ob tem pa moj dohtar provi: "Lujzek, pusti vino, pust prašiča, rajš pogledni kokšnega dekliča!" Moja Mica pa ob tokšnih nasvetih tak provi: "Kaj boš ti, prašič, noben deklič nede meja od tebe haska nič!" Lepa tolažba, kaj provite?

Nič ne rečite, samo dobro in lepo se mejte. Pa zdravi bodite. Vas podavlja vaš zemljomerec LUJZEK

TEDNIK

PTUJ / TRETJA GRADBENA FAZA CERKVE SE KONČUJE

Zvonik minoritske cerkve pokrit

Tako so na minoritsko cerkev dvigovali novo kupolo zvonika.
Foto: Kosi

Stari in zagotovo najlepši del Ptuja je sredi prejšnjega tedna dobil novo podobo: gradnja minoritske cerkve, ki so jo pričeli 29. junija lani, se po desetih mesecih vztrajno približuje koncu tretje gradbene faze, saj so v četrtek, 25. aprila, v dopoldanskem času nadvse slovesno, ob zvokih ptujske godbe na pihala, na zvonik nove cerkve potegnili z bakrom obloženo streho.

Slovesnosti se je poleg številnih Ptujčanov udeležil tudi župan mestne občine Miroslav Luci, novo pridobitev pa je blagoslovil minoritski provincial pater Slavko Stermšek. Kot je povedal gvardijan minoritskega samostana pater Tarzicij Kolenko, je zvonik skupinsko delo ptujskega kleparja

Martina Kokola, Egolesa iz Škofje Loke in podjetja Poredo iz Beltincev. Zvonik so na vrh sakralnega objekta potegnili s pomočjo podjetja Dvig iz Ljubljane, do jeseni, ko se bodo lotili še gradnje izredno zahtevne baročne fasade, pa bodo v cerkvi opravili še vrsto drugih del.

-OM

PTUJ / PROJEKTNO DELO NA ŠOLI DR. L. PIVKA

Prispelo po pošti

Včasih so golobi pismonoše prenašali pisma. Danes potujejo pisma po pošti in po internetu. Pošta je v vsakem malo večjem kraju in je zelo pomembna. Vsake prijazne poštne pošiljke se razveselimo. Včasih pa dobimo tudi kaj manj veselega, ampak pošta ni kriva.

Učenci 4., 5., 6. razredov in OKMO 2 OŠ dr. Ljudevita Pivka na Ptuj so v tem šolskem letu izvedli projekt *Prispelo po pošti*, ki je bil poučen in zanimiv. Pošta je del našega vsakdanjega življenja, mi pa se učimo za življenje. Spoznali so delo pošte, poštne pošiljke, naučili so se pravilno izpolnjevati poštne pošiljke ... Pri tem so jim pomagali tudi na ptujski pošti, za kar so jim bili zelo hvaležni. Obiskali so ptujsko pošto, kjer so jih prijazno sprejeli, jim razkazali prostore in opisali svoje delo ter odgovorili na vprašanja otrok.

V šoli je učence obiskal pismonoša ter prinesel poštne pošiljke, ki jih je poslala pošta. Pri projektu so sodelovali vsi učenci, razredniki in predmetni učitelji. Projekt so zaključili 10. aprila z uspešno zaključno

prireditvijo in razstavo poštних pošiljk, albumov znamk, zbirko razglednic in prečudovitih likovnih izdelkov. Prireditve so se udeležili starši, učenci in delavci naše šole.

Pa še nekaj pisem, ki so jih učenci pripravili v okviru projekta.

Dragi Bojan!

Kako se kaj imaš? Ali ti gre dobro v službi? Kdaj boš prišel na obisk na Štajersko? Vsi te že težko čakamo. Meni gre v šoli zelo dobro. Tu mi ni nič dolgčas. Večkrat mislim nate. S sosedi se zelo lepo razumemo. Tudi jaz komaj čakam, da pridem spet kaj v Ljubljano. Upam, da se spet kmalu vidiva. Lepo se imej še dolgo časa. Pa ostani zdrav. Lep pozdrav iz Štajerskega konca.

Tvoj Primož Krulc, 6.n

Draga babica!

Najprej sprejmi en lep pozdrav. Kako se kaj imaš? Jaz se imam dobro. Telo te pogrešam. Kaj delaš v službi? Ti je tam dobro ali ne? Meni je v šoli dobro in imam lepe ocene: petice, štiri in trojke. Vsak dan mislim nate, babi, upam, da ti tudi name. Kaj delaš sama doma? Komaj čakam, da prideš domov. Lep pozdrav ti želim mami, ati, Boštjan in jaz. Od tvoje Nataše.

Nataša Jerenec, 6.b

Draga babica

Draga babica, jaz te tako pogrešam. Kje živiš? Mogoče v Mariboru? Dragi moja babica, ko sem bila v Mariboru si me zapustila. Odšla si v Zagreb in

mi napisala pismo. Jaz sem bil tvojega pisma zelo vesel. Za teboj sem jokal. Ko si bila v Mariboru mi je bilo zelo lepo. Hvala za igračke in bonbone, ki si mi jih poslala. Jaz te imam zelo rad, babica moja. Tvoj Srečko.

Srečko Trupkovič, 6.b

Zapisala: Jožica Kolar

PTUJ / MEDNARODNA ŠTUDENTSKA IZMENJAVA

Študentje spoznavajo problematiko drugih

Od 25. do 31. marca je Mladi forum ZLSD Ptuj organiziral mednarodno izmenjavo, katere tema je bila študentska organiziranost in vloga študentov v njej. V okviru te izmenjave je potekal tudi seminar, ki so se ga udeležili študentje iz Srbije (Studentska unija Srbije), Črne gore, Makedonije, Vojvodine in Avstrije.

Po besedah podpredsednice Mladega foruma Ptuj Sandre Jankovič, je bila rdeča nit izmenjave spoznati celotno strukturo študentske organiziranosti v drugi državi in jo primerjati z našo. Namenjena je bila vsem mladim, mlajšim od 26 let, ki jim navsezadnje tudi omogoča izmenjavo izkušenj, mnenj in rešitev, saj so v vseh državah sveta študentje organizirani na različne načine, soočajo se z različnimi problemi in le-te rešujejo na svoj način. Glavni cilj,

ki si ga je zastavil Mladi forum Ptuj, pa je boljše razumevanje študentskih organizacij in položaja študentov v sodelujočih državah. Prav tako je zelo pomembno spoznati težave, s katerimi se študentje soočajo v času študija in s skupnimi močmi skupaj zgraditi temelje za nadaljnje sodelovanje.

Udeleženci seminarja so obiskali tudi Fakulteto za družbene vede v Ljubljani, kjer so svojo organiziranost predstavili dekanu dr. Igorju Lukšiču. Organi-

ziranost slovenskih študentov pa jim je Mladi forum ZLSD Ptuj predstavil na Študentski organizaciji Univerze v Mariboru, kjer so lahko po pogovoru s predsednikom Matevžem Frangežem in mednarodno sekretarko Petro Aršič poskušali poiskati rešitve na aktualna študentska vprašanja, kot so prehrana, bivanje in štipendiranje. Seveda zabave ni manjkalo, saj so si študentje lahko ogledali mesto Ptuj, obiskali tradicionalno vinsko klet, kjer dobre kapljice ni manjkalo.

Mladi forum Ptuj je pred kratkim postal tudi zelo aktiven v Evropskem forumu (European Youth Forum), katerega glavni projekti so organizacija mednarodnih izmenjav na področju Balkana oziroma na področju manj razvitih držav. Gre za evropsko organizacijo, ki z različnimi seminarji na temo social-demokracije vzpodbuja študente, da se udeležijo mednarodnih izmenjav in tako skuša pomagati pri oblikovanju skupnih rešitev. Tako bo tudi Mladi forum v prihodnjem letu organiziral velik seminar na temo Networking for Democracy, kjer je prioriteta naučiti se objektivnega pisanja o političnem in mladinskem stanju v državi.

Mirjana Nenad

DORNAVA / STANOVALCI VDC O CESTNEM PROMETU

V finalu ekipa ptujskega Sožitja

Varovanci, ki so vključeni v varstveno-delovne centre, imajo različne motnje v telesnem in duševnem razvoju, pa tudi različne želje, med drugim tudi po intelektualnem dokazovanju, seveda prilagojenem njihovi stopnji razvoja. Zato že četrto leto organizirajo kvize, v katerih sodelujejo stanovalci varstveno-delovnih centrov iz vse Slovenije. Idejni vodja omenjenega projekta je Darja Fišer iz Velenja, projekt pa je podprlo tudi ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

V zavodu dr. Marijana Borštnarja v Dornavi je v prejšnjem tednu potekalo regijsko predtekmovanje. Tema letošnjega kviza je varnost v cestnem prometu. V znanju so se pomerile ekipe iz varstveno de-

lovnih centrov Murska Sobota, Gornja Radgona, Polž Maribor, Lendava, Mravljja Lenart, Ljutomer, zavod Dornava in Sožitje Ptuj. 54 tekmovalcev je pokazalo veliko znanja. Na finalno tekmovanje, ki bo 17.

maja v Velenju, se je uvrstila ekipa Sožitja iz Ptuja.

Komisija, v kateri so bili Branko Šenkriš, vodja policijskega okoliša Dornava, Darja Fišer in Darko Čuš, predstavnik sveta za preventivo občine Dornava, je imela kar težavno delo. Udeležence kviza in njihove navijače je v imenu gostiteljev pozdravila Ida Jurgec, vodja pedagoške dejavnosti v zavodu dr. Marijana Borštnarja, pripravili pa so jim tudi zanimiv kulturni program.

MS

Tuji študentje s ptujskimi kolegi

